

# ДОКЛАД

**за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“ върху защитени зони ВГ0002077 „Бакърлъка“ по Директивата за опазване на дивите птици и ВГ0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“ по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна**

*(Съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони в сила от 11.09.2007 г. Приета с ПМС № 201 31.08.2007 г., Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г.)*

**гр. Бургас, март 2021г.**

*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

**Данни за възложителя:**

Възложител: „ОРТУС ПРОДЖЕКТ“ ЕООД  
Адрес за кореспонденция: гр. Пловдив, бул. „Васил Априлов“ № 176  
Лице за контакти: Филип Шумански - пълномощник

**Изготвили доклада:**

Веселин Вълчанов  
Диплом № 088219  
на СУ „Климент Охридски“  
специалност Биология

Подпис:

Николина Илиева  
Диплом сер. АУ № 1009/2009г.  
АУ Пловдив

Подпис:

GSM 0876 700 053  
e-mail: [veselin@gbg.bg](mailto:veselin@gbg.bg)

### СЪДЪРЖАНИЕ

№		Стр.
	ВЪВЕДЕНИЕ	4
1.	Анотация на инвестиционното предложение	5
2.	Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитени зони BG0002077 „Бакърлъка“ и BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“	7
3	Описание на елементите на ИП, който самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи.	9
4.	Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на плана за ИП;	10
4.1.	Защитена зона BG0002077 „Бакърлъка“;	10
4.2.	Защитена зона BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“	13
5.	Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение, върху предмета и целите на опазване на защитените зони;	17
5.1	Описание и анализ на въздействието на ИП, върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в защитените зони;	17
5.1.1	Описание и анализ на въздействието на ИП, върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“;	18
5.1.2.	Описание и анализ на въздействието на ИП, върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“	39
5.2.	Описание и анализ на въздействието на разглежданото ИП върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение.	58
5.2.1.	Защитена зона BG0002077 „Бакърлъка“;	58
5.2.2.	Защитена зона BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“	63
6.	Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.	65
7.	Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони	66
8.	Картен материал с местоположението на ИП спрямо защитени зони	66

	BG0002077 „Бакърлъка“ и BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка”	
9.	Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС	67
10.	Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение	69
11.	Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация	69
12.	Документи по чл. 9, ал. 2 и 3	70
13.	Литература	70

#### **Приложения:**

Приложение 1: Картен материал

Приложение 2: Документи по чл. 9, ал. 2, т. 3 на експертите изготвили ДОСВ

#### **ВЪВЕДЕНИЕ**

Настоящият доклад за оценка на степента на въздействие върху защитени зони от Натура 2000 по смисъла на *Закона за биологичното разнообразие*, е изготвен съгласно изискванията посочени в Решение № БС-9 ПрОС/26.02.2021г, писмо изх. № ПД 519 (8) 26.02.2021г за преценяване на вероятната степен на значително отрицателно въздействие върху защитени зони BG0002077 „Бакърлъка“ и BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка” на Директора на РИОСВ Бургас относно внесеното уведомление за инвестиционно предложение за *„Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“* с възложител „ОРТУС ПРОДЖЕКТ” ЕООД.

Докладът е изготвен съгласно изискванията по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал.1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*.

Инвестиционното предложение е в границите на защитена зона от екологичната мрежа Натура 2000 по смисъла на *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* BG0002077 „Бакърлъка“ за опазване на дивите птици, обявена със заповед № РД 530/26.05.2010 г. на Министъра на ОСВ, изменена със Заповед № РД 563/22.07.2014 г. публикувана в ДВ брой 67/12.08.2014г и защитена зона BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, одобрена с решение № 122/02.03.2007г на МС (ДВ бр. 21/2007г) с последващо изменение решение № 660/01.11.2013г на МС (ДВ бр.97/2013г) и изготвен Проект за Заповед за обявяване. Във връзка с разпоредбата на чл. 37, ал. 2, във връзка с чл.12, ал.2

*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

и ал.4 от Наредбата по ОС компетентният орган по решението (РИОСВ) е установил, че инвестиционното предложение е допустимо спрямо режима на ЗЗ ВГ0002077 „Бакърлъка“, наложен със заповедта за обявяване и изменението ѝ.

Анализът и оценката на въздействията върху природните местообитания в ЗЗ ВГ0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“ се основава на направени наблюдения на място и в района на други подобни инвестиционни предложения в съседство с природни местообитания 1240 стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium* и 1160 Обширни плитки заливи, за които компетентният орган е преценил, че могат да бъдат увредени.

### **1. Анотация на инвестиционното предложение**

Предвиденият за реализирането на инвестиционното предложение терен (УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол) е разположен в местността м. „Света Марина“ в района на ваканционното селище „Санта Марина“ между мантизелата на отклонението на републиканския път II -99 Бургас Царево до гр. Созопол и морския бряг, на около 50м на север от недовършената сграда в ПИ 67800.34.9 и на около 30м от хотел Византум във ваканционното селище „Санта Марина“.

Съгласно Скица №15-1145699/08.12.2020 г., имотът е с площ 1894 m<sup>2</sup>, с трайно предназначение на територията: *Урбанизирана* и начин на трайно ползване: *Ниско застрояване (до 10 m)*, с предвидена за изграждане в него вилна сграда басейн съгласно изготвен инвестиционен проект за който са издадени:

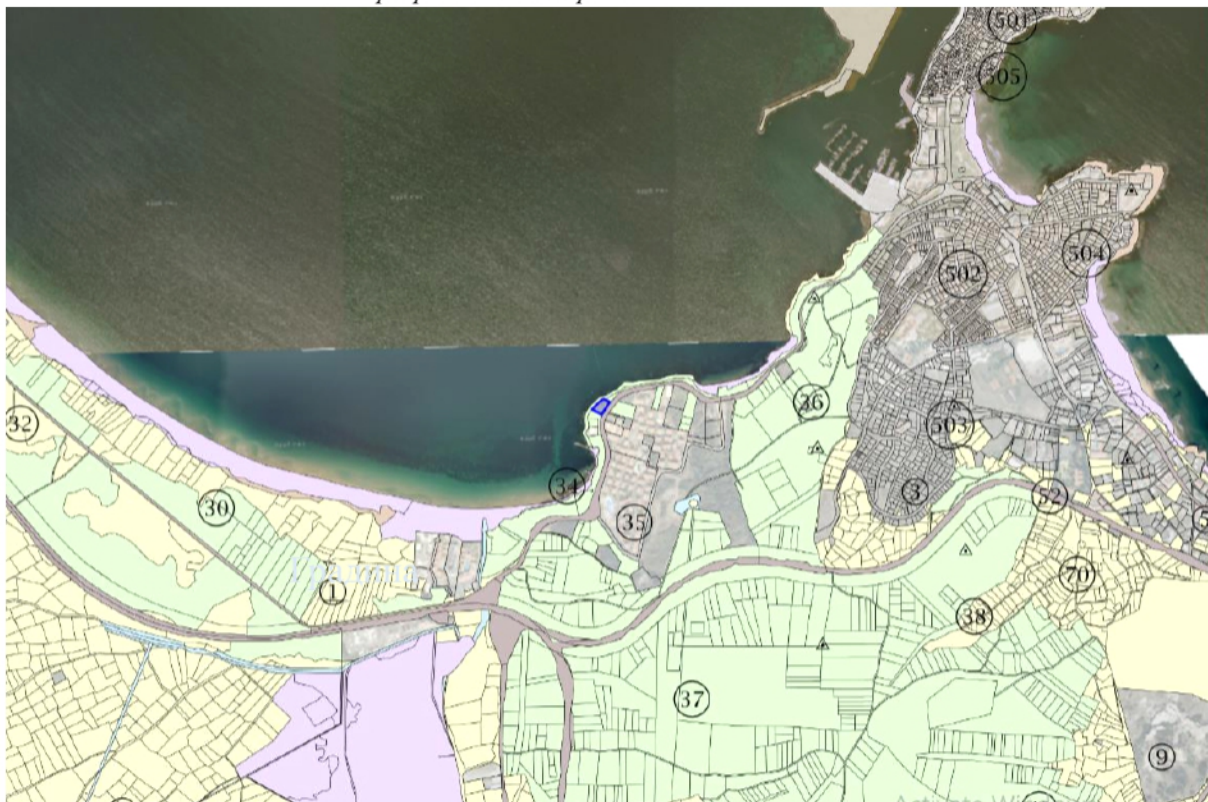
Решение № БС-22-ПрОС/26.03.2018 г. за преценяване на вероятната степен на значително отрицателно въздействие върху защитени зони (представено в *Приложение*), с което Директорът на РИОСВ-Бургас съгласувал инвестиционния проект.

Разрешения за строеж от Гл. арх. на Община Созопол:

- № 86/18.07.2018 г.;
- № 41/09.11.2018 г.,

След промяна на собствеността новите собственици са извършили промени в проекта като с цел максимално запазване на съществуващата висока растителност вместо еднообемна вилна сграда е взето решение сградата да бъде двуобемна, като двата обема (крила) бъдат свързани с коридор (пасарелка) на ниво етаж.

Вилата е проектирана на два етажа. Поради наклонения терен от пътя към дъното на парцела единият е надземен а другият е полуподземен. Част от полуподземния етаж с площ от 45 m<sup>2</sup> се определя като подземен, тъй като таванът му е под 0.3 m от прилежащата кота на улицата.



Фиг. 1. Местоположение на УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“

На първия етаж на Кота +0.00 – със застроена площ 569 m<sup>2</sup> се предвижда:

В южното крило: антре с галерия и стълба към дневната на долното ниво, три стаи със самостоятелни бани, асансьор, стая за видеонаблюдение.

В северното крило: две стаи със самостоятелни бани. Двете крила са свързани с коридор (пасарелка).

На кота -4.50 – се предвижда разполагане на полуподземен етаж (ЗП= 378 m<sup>2</sup>) и подземен етаж (ЗП= 45 m<sup>2</sup>):

Полуподземният етаж излиза извън контура на първия и образува тераса, която преминава в балкон към морето пред всички стаи.

В полуподземния етаж се предвиждат следните помещения: В южното крило: Дневна и трапезария, отворена към галерията на входното ниво, кухня, стая с баня, тоалетна – баня за гости, техническо помещение, помещение за персонал, баня за персонал и асансьор, свързани с коридор.

В северното крило: Фитнес, масажно, съблекалня и баня.

Басейнът е с правоъгълна форма и водна площ 79 m<sup>2</sup>. Техническото му помещение е залепено за северната му стена и се намира под нивото на терена на кота -7.05. Застроената площ на това подземно ниво е 123 m<sup>2</sup>.

Вилната сграда е с капацитет за 16 души обитатели. Предвидени са две паркоместа за автомобили в рамките на имота. Проектът ще се реализира при следните застроителни параметри:

Площ на УПИ = 1894 m<sup>2</sup>

Застроена площ = 378 m<sup>2</sup>

Разгъната застроена площ = 569 m<sup>2</sup>

Плътност 20%  
Кинг 0,3  
Височина 7 m  
Озеленяване 65 %

Комуникационно-транспортния достъп до имота ще се осъществява от съществуващия асфалтов път (отклонението на републиканския път П-99 Бургас Царево до гр. Созопол) от югоизток.

Водоснабдяването, електроснабдяването и отвеждането на битово-фекалните води ще се осъществи посредством връзки към техническата инфраструктура на ваканционното селище „Санта Марина“.

**2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания ПУП-ПРЗ могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ЗЗ ВГ0002077 „Бакърлъка“ и ВГ0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“.**

За оценка на кумулативните ефекти в обхвата на разглежданото инвестиционно предложение е ползвана информацията от публичния регистър на МОСВ и РИОСВ Бургас за всички планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, реализирани или в процес на реализация до момента, попадащи на територията на двете защитените зони.

Информацията е систематизирана и представена в обобщен вид предоставящ възможност за по-прецизно отчитане на всички съгласувани и/или в процедура по одобряване ИП/ППП, чиято реализация би могла да окаже кумулативно въздействие заедно с предвижданията на оценяваното инвестиционно предложение.

### **ЗЗ ВГ0002077 „Бакърлъка“:**

Наличието на запаси от медна руда на рида „Бакърлъка“ е привлякло вниманието на хората, населяващи района още преди новата ера, което е довело до заселването му и разкриване на галерии и шахти на местата с установени залежи. Най-раните селища в района са тракийските крепости на рида „Бакърлъка“ и Лободово кале западно от с. Равадиново, като крепостта на рида „Бакърлъка“ е била обитавана и през средновековието. В североизточното подножие на „Бакърлъка“ в галериите на стария рудник „Червено знаме“ са открити материали от епохата на гръцката колонизация: – подпори, дървени лопати, керамика с тъкани. В района има и стари „рупи“, останки от открити рудници.

През миналия век до 80те години залежите от медни руди бяха обект на разработка, главно чрез рудниците „Червено знаме“, „Сърнешко кладенче“ и „Пропаднала вода“. Във връзка с експлоатацията им и необходимостта за извозване на изкопаните количества руда до флотационната фабрика в м.с. Росен, сега с. Атия, по склоновете и билото на рида „Бакърлъка“ са прокарани асфалтирани обслужващи пътища.

Едновременно с разработването на рудниците в района на предвидения за реализиране на инвестиционното предложение имот бяха изградени две миньорски селища, от които с указ на президента бе създадено с. Атия.

От плановете, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона с най-голяма значимост е Общия устройствен план на Община Созопол, тъй като той определя в дългосрочен период цялостната визия за развитие на общината.

Общият устройствен план на Община Созопол е съгласуван със Становище по екологична оценка №2-2/2014г. на МОСВ.

Инвестиционните предложения по предвижданията на ИОУП на община Созопол, свързани с изграждане на вилни и жилищни сгради, както и на туристически чифлици - общо 362 на брой, заемат 1959.76 дка или 0.58 % от зоната.

Броят на ИП и ПиП за курортно строителство, сгради за обществено обслужване и др., са 258 на брой с площ от 1253.81 дка или 0.37 % от площта на зоната.

Най-много ИП и ПиП са концентрирани в землището на град Созопол 374 на брой с площ от 1595.77 дка или 0.48 % от площта ѝ.

От групата на ИП и Пи П („Складови бази”, „Производствени бази”, „Общинска спортна база” и др. са 26 на брой с площ от 102.53 дка или 0.03 % от площта на зоната.

За „Пречист. Станция”, „Базови станции” и други обекти са 24 на брой с площ от 88.244 дка или 0,026 %.

Другите ИП и ПиП („Канализация”, „Общински парк”, „Кариери”, „Автогара” и др.) са 5 на брой с обща площ от 420.71 дка или 0.13 % от площта на защитената зона.

Одобрени са инвестиционни предложения за изграждане на сгради за обществено обслужване на площ от 25.264 дка. Това са предимно хотели, бензиностанции, шоурум за яхти, които ще бъдат реализирани в антропогенно повлияна територия в границите на населените места. За производствена дейност на закрито са одобрени предложения, с обща площ 14,793 дка. Одобрените предложения за две автогари с площ съответно 11,536 дка и 3,844 дка са в рамките на населени места. Заявените магазини за обслужване на населението също са предвидени в населени места и с тяхното изграждане не се очаква формиране на кумулативен ефект върху зоната.

Въздействията, които формират кумулативен ефект са загуба на потенциални местообитания в резултат на урбанизацията и безпокойство на птиците, които се опазват в защитената зона. Безпокойството в резултат на шума, вибрациите, визуалното въздействие, присъствието на строителни работници и строително-монтажна техника по време на строителството ще бъде временно и краткосрочно, само през определен период на годината. В крайбрежната част от защитената зона периода за извършване на строителни дейности е регламентиран с чл.15 от ЗУЧК, което изключва строителство в по голямата част от размножителния период на птиците, обект на опазване в защитената зона.

В случай на реализирането на всички предвидени в ОУП на община Созопол инвестиционни предложения ще бъдат засегнати няколко Класа земно покритие: Екстензивни зърнени култури (2.86%), Друга орна земя (0.99%), Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (0.06%), Други горски земи (0.04%), Други земеделски земи (0.69%).

Инвестиционното предложение ще се реализира в устройствена зона Ок 2/5 територия за курорт и допълващи дейности, в която е разположено ваканционното



*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

селище „Санта Марина“, а в ивицата между мантизелата на асфалтовия път (отклонението на републиканския път II-99 Бургас - Царево до гр. Созопол) и морския бряг в ПИ 67800.34.9 е изградена сграда, която в настоящия момент е във фаза „груб строеж“, а в останалите два имота, които също са с НТП „урбанизирана територия“ също предстои строителство. Територията на която ще се реализира ИП е част от предвижданията на ОУП на Община Созопол, включена е в баланса на територията, която ще отнеме от местообитанията на птиците, които се опазват в ЗЗ „Бакърлъка“ и реализирането на ИП не води до формиране на кумулативен ефект над вече оценения.

### **ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“:**

След отпадане на част от предвидените в предварителния проект за ОУП на община Созопол устройствени зони в окончателния проект в границите на защитената зона са останали части от устройствени зони за курортни дейности Ок 1/7, Ок 1/8, Ок 2/5, Оо за обществено обслужване, теренът на който е изградена ПСОВ Созопол и терени за техническа инфраструктура.

При реализирането на всички предвидени по ОУП на Община Созопол инвестиционни предложения в границите на Защитената зона ще бъдат засегнати 1.6% от територията на защитената зона.

На база основните характеристики (предназначение), броя и местоположението на изброените планове и ИП които се предвиждат съгласно ОУП на Община Созопол, може да се заключи, че при реализацията на инвестиционното предложение в посочените граници **не се очаква** допълнително кумулативно натоварване в защитената зона.

### **3. Описание на елементите на ИП, който самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи;**

Елементите на инвестиционното предложение са:

двуетажна вилна сграда с две крила

плувен басейн

паркоместа

връзки към електропреносната мрежа, водопровод и канализация

озеленяване.

Очакваните въздействия от елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона или нейните елементи, очакванията могат да бъдат:

Поради застрояване:

-нарушения на целостта на зоната,

-намаляване на площта на местообитания на видове предмет на опазване в защитената зона

-намаляване площта на типове местообитания и местообитания на видове целиви за опазване

-трансформация на местообитанията

-фрагментация на местообитания

*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

-застрояване на площи, които могат да бъдат от значение за оцеляването на видовете предмет на опазване в защитената зона, тъй като могат да бъдат важни като места за размножение, зимуване, почивка при миграция или за укриване по време на линеене, когато птиците които линеят са безпомощни до израстването на махови пера;

-подмяна на растителност, която е източник на храна за видовете предмет на опазване

-прекъсване на миграционни коридори

Поради антропогенизиране на района;

-прогонване на защитени видове от местообитанията им поради шум и безпокойство;

- компроментиране на възпроизводството поради безпокойство по време на гнездене

- пряко унищожаване поради недобросъвестност, вандалски прояви и пр.

- прогонване от местообитанията на животински видове, които са важна хранителна база за видовете които се опазват в защитената зона;

Компетентният орган РИОСВ-Бургас в Решение № БС-9 ПрОС/26.02.2021г, е преценил, че е възможно увреждане на природно местообитание 1240 Стърмни морски скали обрасли с ендемични видове *Limonium* и 1160 Обширни плитки заливи.

По-долу в ДОСВ възможните, произтичащи от реализацията на инвестиционното предложение въздействия са оценени спрямо:

Обхвата по отношение местоположението му в зоната;

Фаза в процеса на реализирането в която е вероятно да възникнат;

Ефекта върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитените зони;

Характер на въздействията - дълготрайност или са с временен ефект;

Продължителност на въздействията - дали въздействията са постоянни, краткосрочни, периодични, инцидентни (не се предполага задължително да възникнат);

С кои други въздействия на ИП/ПП имат комбинирано влияние върху даден параметър за благоприятния природозащитен статус на видовете и местообитанията.

**4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване при изготвянето на плана за ИП.**

#### **4.1. Защитена зона 33 BG0002077 „Бакърлъка“**

Точните граници, предмета на опазване, целите за постигането на които е обявена и режимът на опазването на 33 BG0002077 „Бакърлъка“ са описани в Заповед № РД-530 от 26 май 2010 г. на Министъра на Околната среда и водите.

33 BG0002077 „Бакърлъка“ обхваща най-вдадената в морето част от Бургаския залив и рида „Бакърлъка“ югозападно от гр. Созопол. По-голямата част от площта ѝ представлява морска акватория, обхващаща южната част на Бургаския залив, залива „Каваците“, включително няколко острова и част от териториалните води на Република България на няколко километра южно от Поморие до Аркутино.

Сухоземната ѝ територия се простира от долината на Росенска река на запад и обхваща земите на изток до морето включително бреговата ивица от залива Ченгене

скеле до блатото Аркутино. Срещат се няколко типа местообитания, като най-голяма площ заемат широколистните гори от благун (*Quercus frainetto*) със средиземноморски елементи, откритите пространства с ксеромезотермна растителност, с преобладаване на белизма (*Dichantium ischaetum*), луковична ливадина (*Poa Bulbosa*), пасищен райграс (*Lolium pirenne*) и др.

По литературни данни на територията на 33 BG0002077 „Бакърлъка“ са установени 172 вида птици, от които 43 са включени в Червената книга на България (1985). От срещаните се видове 73 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 3 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 24 вида, в SPEC3 - 46 вида. Защитената зона осигурява подходящи местообитания за 53 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита, вписани в приложение I на Директива 79/409 на ЕС.

От 86 вида птици предмет на защита в зоната 48 вида са водолюбиви и местообитанията им не попадат на територията на къмпинг „Градина“.

Останалите са предимно горски обитатели или обитават покрайнините на горите, два синантропни вида - белия щъркел и сирийския пъстър кълвач и един степен вид обитаващ открити пустинни пространства-полската бъбрица.

**Предмет на опазване в 33 BG0002077 „Бакърлъка“ съгласно заповедта за обявяване на защитената зона са следните видове птици:**

**Видове по чл.6, ал.1, т. 3 от Закона за Биологичното разнообразие:**

- Червеногуш гмуркач (*Gavia stellata*)
- Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*)
- Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*)
- Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*)
- Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*)
- Голяма бяла чапла (*Egretta alba*)
- Червена чапла (*Ardea purpurea*)
- Черен щъркел (*Ciconia nigra*)
- Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)
- Поен лебед (*Cygnus cygnus*)
- Малък нирец (*Mergus albellus*)
- Осояд (*Pernis apivorus*)
- Черна каня (*Milvus migrans*)
- Червена каня (*Milvus milvus*)
- Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*)
- Полски блатар (*Circus cyaneus*)
- Степен блатар (*Circus macrourus*)
- Ливаден блатар (*Circus pygargus*)
- Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)
- Скален орел (*Aquila chrysaetos*)
- Малък орел (*Hieraaetus pennatus*)
- Орел рибар (*Pandion haliaetus*)
- Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

Голяма пъструшка (*Porzana porzana*)  
Средна пъструшка (*Porzana parva*)  
Сив жерав (*Grus grus*)  
Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*)  
Малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*)  
Малка чайка (*Larus minutus*)  
Речна рибарка (*Sterna hirundo*)  
Козодой (*Caprimulgus europaeus*)  
Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*)  
Синявица (*Coracias garrulus*)  
Сив кълвач (*Picus canus*)  
Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)  
Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*)  
Горска чучулига (*Lullula arborea*)  
Полска бърбрица (*Anthus campestris*)  
Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*)  
Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)  
Черночела сврачка (*Lanius minor*)  
Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)  
Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*)  
Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*)  
Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)  
Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)  
Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)  
Голям маслинов присмехулик (*Hippolais olivetorum*)  
Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)  
Обикновен буревестник (*Puffinus yelkouan*)

**Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:**

Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*)  
Голям гмурец (*Podiceps cristatus*)  
Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*)  
Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*)  
Сива чапла (*Ardea cinerea*)  
Ням лебед (*Cygnus olor*)  
Бял ангъч (*Tadorna tadorna*)  
Фиш (*Anas penelope*)  
Зимно бърне (*Anas crecca*)  
Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*)  
Клопач (*Anas clypeata*)  
Червеноклюна потапница (*Netta rufina*)  
Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*)  
Качулата потапница (*Aythya fuligula*)  
Планинска потапница (*Aythya marila*)

Обикновена гага (*Somateria mollissima*)  
Среден нирец (*Mergus serrator*)  
Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)  
Малък ястреб (*Accipiter nisus*)  
Обикновен мишелов (*Buteo buteo*)  
Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*)  
Сокол орко (*Falco subbuteo*)  
Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*)  
Зеленоножка (*Gallinulachloropus*)  
Лиска (*Fulica atra*)  
Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*)  
Сребриста булка (*Pluvialis squatarola*)  
Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*)  
Тъмногоръд брегобегач (*Calidris alpina*)  
Голям свирец (*Numenius arquata*)  
Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*)  
Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*)  
Речна чайка (*Larus ridibundus*)  
Чайка буревестница (*Larus canus*)  
Пчелояд (*Merops apiaster*)  
Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*)

Целите за постигането на които е обявена защитената зона BG0002077 „Бакърлъка“ съгласно Заповед № РД-530 са:

Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 от заповедта видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2 от заповедта, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

**В границите на ЗЗ Бакърлъка съгласно заповедта се забранява:**

1. залесяването на пасища, ливади и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
2. използването на пестициди и минерални торове в пасища;
3. косенето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност в периода от 1 март до 15 август;
4. паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
5. изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, както и с изключение на тези за самостоятелно охраняване на обекти.

**4.2. ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“**

Защитената зона BG 0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“ е включена в списъка на защитените зони с Решение на МС № 122/02.03. 2007г., а размерът на площта ѝ е актуализиран с Решение № 660/1.11.2013г. Включва част от земната

повърхност и морска акватория с обща площ 12458,457 дка, от които 10,034 кв.км. морски пространства Сухоземната част обхваща части от землищата на три населени места: с. Равадиново – 72.4 дка (0.27 % от площта на землището), гр. Созопол – 1744.3 дка (4.20 % от площта на землището), Черноморец 308.0 дка (1.02 % от площта на землището) и островите Св. Иван и Св. Петър.

Наземната част на защитената зона е комбинация от дълъг плаж с малки дюни и заливни гори. В морската част на зоната са включени островите на Св. Иван и Св. Петър. Остров Св. Петър е необитаем, а на ов. Св. Иван са разположени морски фар, малка животновъдна ферма и няколко необитаеми рибарски хижи в източната му част. Част от площта на остров Св. Иван е заета от бодливи храсти, сред които се намират колонии на заека подземник (*Orictolagus cuniculus L.*). На острова се отглеждат крави и кози. Островът е напълно рудерализиран. Само на крайбрежните скали (с наклон 30-90%) към морето отделни места са обрасли с крайбрежна халофитна скална растителност. Островът се използва единствено от рибарите през летния сезон за едnodневни разходки с лодки. Ов. Свети Петър е малък, безводен остров, покрит с гуано от чайки с дебелина на слоя между 10-15 см. Само на крайбрежните скални разломи се срещат отделни представители на скалната растителност. Островът не е посещаем.

Защитената зона е важна за съществуването на безгръбначната фауна и крайбрежните местообитания, особено тип местообитание 2190 Влажни понижения между дюните. Южната част на залива Созопол включва един от най-големите находища в района на подтип 1110-1 „Подводни ливади от морски треви“, който е в добро състояние. На остров Св. Петър - популациите на гониолимон и лимониум са малки и в състояние на прогресивно нитрифициране Състоянието им е неблагоприятно - продължаващо загиване на естествената флора и в най-добрия случай запазване на част от скалната зона На българското крайбрежие няма аналогия със спецификата на състоянието на средата на остров Св. Петър въпреки че е необитаем. Тя може да се използва като екологичен модел на процесите на естествена нитрификация.

### **Цели на ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“**

За защитената зона е изготвен проект за заповед за обявяване съгласно която Защитената зона се обявява за постигане на следните цели:

опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1 от заповедта, местообитанията на посочените в т. 2.2 от заповедта видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Черноморския биогеографски регион;

подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 1240, 2110, 2120, 2130 \* и 2190;

подобряване на местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Леопардов смок (*Elaphe situla*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);

при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1 от проекта за заповед, местообитания на посочени в т. 2.2 от проекта видове и техни популации.

Целите на защитената зона по т. 3 от проекта за заповед са определени съобразно

важността на защитената зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете по т. 2 от проекта в Черноморския биогеографски регион, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната, като част от Европейската екологична мрежа Natura 2000. Те определят и приоритетите при планиране и прилагане на мерки в защитената зона.

Приоритетни за опазване в защитената зона са типът природно местообитание, означен със знак (\*) в приложение № 1 от ЗБР, както и типовете природни местообитания и видовете, за които са определени цели за подобряване в т. 3 от проекта за заповед.

#### **Предмет на опазване:**

В проекта за заповед за обявяване на защитената зона в предмета на опазване са включени:

#### **Типове местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):**

- 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини
- 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода
- 1160 Обширни плитчи заливни
- 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна
- 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*
- 1410 Средиземноморски солени ливади
- 2110 Зараждащи се подвижни дюни
- 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни)
- 2130 \* Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)
- 2190 Влажни понижения между дюните
- 8330 Подводни или частично подводни морски пещери

#### **Местообитанията на следните видове по чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР:**

##### **Бозайници: от Приложение II На Директива 92/43/ЕЕС:**

- Пъстър пор (*Vormela peregusna*)
- Муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*)
- Афала (*Tursiops truncatus*)

##### **Земноводни и влечуги**

- Голям гребенест тритон (*Triturus karelini*)
- Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)
- Леопардов смок (*Elaphe situla*)
- Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)
- Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

##### **Рибни**

- Малък карагъоз (*Харун*) (*Alosa tanaica*)
- Карагъоз (Дунавска скумрия) (*Alosa immaculata*)

В проекта за заповед за обявяване на ЗЗ ВГ0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“ са включени следните забрани за дейности в границите ѝ

-провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;

-движение на мотоциклети, ATV, UTV и бѣгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

-търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали). Забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

-въвеждане в природата и умишлено разпространяване на неместни видове;

-промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания, освен в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети, при бедствия и аварии и за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете по т.2;

-увреждане и унищожаване на естествената растителност в крайбрежната плажна ивица и в дюни, извън активната плажна площ, освен в случаите на почистване от инвазивни и неместни видове;

-използването на дѣнни тралеращи и драгиращи средства, вкл. биймтралове и смучещи драги, депониране на драгажни маси и пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната;

-изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната;

-промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища, мери и мочурища, при ползването на земеделските земи като такива;

-разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на дюни, като и на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот 5 или повече години при ползването на земеделските земи като такива;

-премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива;

-употреба на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на



земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;

-употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба освен при каламитет и епифитотия;

-използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

-използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;

-палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност.

В границите на защитената зона се препоръчва:

-поддържане на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, като ливада, пасище или мера;

-промяна на начина на трайно ползване на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, в „ливада“, „пасище“ или „мера“;

-изпълнение на мерки за поддържане и опазване на съществуващите постоянни пасища, мери, ливади и местообитанията по т. 2.1 от разпространението на нежелана растителност - рудерални и инвазивни чужди видове, съгласно списъка с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета) и публикуван на интернет страницата на МОСВ;

-запазване и където е уместно възстановяване на типове специфичните хидроморфологични условия в природно местообитание с код 2120.

## **5. Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение, върху предмета и целите на опазване на защитените зони**

### **5.1. Описание и анализ на въздействието на ИП, върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в защитените зони**

За определяне на степента на въздействие на ИП и количествени оценки за очакваните загуби или влошаване на състоянието на местообитанията (площ) и видове (численост и плътност на популациите), предмет на опазване в ЗЗ са ползвани наличните в информационната система Natura 2000 пространствени данни за разпространението на природните местообитания и местообитанията на видовете, които се опазват в ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка” и местоположението на спрямо границите на природните местообитания и местообитанията на целевите животински видове предмет на опазване в защитените зони, за които РИОСВ Бургас е преценил, че могат да бъдат засегнати от реализирането на ИП и застроените територии

в съседство.

За оценка на въздействията върху видовете е използвана 5 степенна скала в която въздействията се подреждат от незначителни (1) до значителни (5). Като видове и природни местообитания за които се предполага, че с реализирането на ИП не се предизвикват никакви въздействия се приемат само тези, които не се срещат в района в който ще се реализира ИП. Във всички други случаи поради извършваната стопанска дейност от човека се извършват постоянно някакви промени в местообитанията на видовете, като в случаите когато е налична слаба такава в съществуващото състояние или промяната е едва различима и се приближава до ситуация, „без промяна“ въздействията се приемат за незначителни и цифрово са изразени с 1.

*При значително въздействие задължително се прилагат адекватни, изпълними и контролируеми мерки за смекчаването им. В случай, че оценката на ефекта от прилагането им покаже, че степента на въздействие не се променя, се предлагат и разглеждат „алтернативни решения“.*

### **5.1.1. Описание и анализ на въздействието на ИП, върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка”**

#### **Върху типовете природни местообитания**

В стандартния формуляр на ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“ и заповедта ѝ за обявяване в предмета на опазването ѝ няма включени типове местообитания от Приложение 1 на ЗБР. ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“ е зона тип F и съдържа защитена зона по Директивата за местообитанията, в случая ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“ в която в проекта за заповед за обявяването ѝ са включени 11 типа природни местообитания. Територията в която ще се реализира инвестиционното предложение (УПИ I-034001) е разположена в силно урбанизирана част от защитената зона, която припокрива ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“ поради което очакваните въздействия от реализирането на ИП върху типовете природни местообитания от Приложение 1 на ЗБР, ще бъдат разгледани в раздела за ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“.

#### **Върху видовете предмет на опазване**

На територията на защитената зона са установени 172 вида птици, от които 43 са включени в Червената книга на България, а 73 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (Bird Life International, 2004). Като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 24 вида, в SPEC3 - 46 вида и 3 вида, като световно застрашени в категория SPEC1.

За да се установи въздействието от реализирането на инвестиционното предложение върху птиците предмет на опазване в защитената зона е анализиран видовия състав, на пряко свързаните със засегнатата територия видове птици, която може да бъде използвана в различни етапи от жизнения им цикъл, както и влиянието на параметрите на тази територия върху тях. На тази база и взетите под внимание биологични изисквания на птиците и характера на конкретната територия е определен видовият състав в района, който пряко или косвено ще бъде засегнат от Реализирането на ИП.

Птиците, като най-динамичен компонент на биоразнообразието, могат да проявят висока екологична пластичност при наличието на различни въздействия върху техните

местообитания.

Орнитофауната в защитената зона е представена от няколко специфични орнитокомплекса. Защитена зона BG0002077 „Бакърлъка“ предлага местообитания на птиците, свързани с различни биотопи, предимно влажни зони, крайбрежните острови, част от акваторията на Черно море. От видове птици които се опазват в защитената зона, 48 вида са водолюбиви и не се срещат на територията между къмпинг „Градина“ и ВС Санта Марина. Някои от тях по време на сезонните си миграции прелитат високо над ПИ № 67800.34.25, а други, предимно през зимата ползват морските заливи или търсят храна в прибойната зона или изхвърлените от морето след буря водорасли.

От останалите екологични групи в най-голяма численост над Черноморското крайбрежие по време на сезонните миграции прелитат грабливи и лешояди, а в териториите на запад от морския бряг птиците които се опазват в границите на защитената зона включват обитатели на горите и откритите площи, включително и тези край населените места.

По-голямата част от птиците предмет на опазване в защитената зона са водолюбиви и обитават влажни зони водни пространства и влажни ливади, а останалите обитават широколистните гори, които са в по-голямата си част от благун (*Quercus frainetto*), откритите пространства с ксеромезотермна тревна растителност с преобладаване на белизма (*Dichantium ischaetum*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), пасищен райграс (*Lolium perenne*) и др. За грабливите птици важно място е ридът Бакърлъка над който се концентрират по време на миграция голямо количество грабливи видове птици. От тях той се ползва предимно за нощуване. УПИ I-034001 е отделен от рида Бакърлъка чрез други урбанизирани територии- с. Равадиново, с. Атия, пътища и земеделски земи. Низинната част на зоната е от значение най-вече при набиране на височина от птиците при прелет и като място за почивка. Височината на предвидените за построяване заведение за обществено хранене, открит бар, магазини и паркинг не представляват преграда или препятствие за миграциите на птиците, като в случая от значение са само високите единични съоръжения, радиопилони, ветрогенератори и др подобни.

По тези причини най-източната урбанизирана част от защитената зона, в която са разположени гр. Созопол и ваканционното селище „Санта Марина“ е без изразени консервационни функции, а поради трайното антропогенно присъствие в района същият по-скоро е с буферен характер.



Фиг.2. Поглед към УПИ I-034001 на север

В района на ваканционното селище „Санта Марина“ антропогенното натоварване е исторически обусловено, отклонението от път II-99 е основната транспортна връзка към гр. Созопол и с реализирането на ИП съществени промени не се очакват.

Част от птиците, предмет на опазване в зоната, са водолюбиви и свързани с черноморските заливи, островите Св Иван и Св Петър край Созопол, както и влажните зони между Созопол и Равадиново.

От тази група са включени следните видове:

**Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:**

червеногуш гмуркач (*Gavia stellata*), черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), голяма бяла чапла (*Egretta alba*), червена чапла (*Ardea purpurea*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), поен лебед (*Cygnus cygnus*), малък нирец (*Mergus albellus*), голяма пъструшка (*Porzana porzana*), средна пъструшка (*Porzana parva*), сив жерав (*Grus grus*), саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*), малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*), малка чайка (*Larus minutus*), речна рибарка

(*Sterna hirundo*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), обикновен буревестник (*Puffinus yelkouan*).

**Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:**

малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), голям гмурец (*Podiceps cristatus*), черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), сива чапла (*Ardea cinerea*), ням лебед (*Cygnus olor*), бял ангъч (*Tadorna tadorna*), фиш (*Anas penelope*), зимно бърне (*Anas crecca*), зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), клопач (*Anas clypeata*), червеноклюна потапница (*Netta rufina*), кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), качулата потапница (*Aythya fuligula*), планинска потапница (*Aythya marila*), обикновена гага (*Somateria mollissima*), среден нирец (*Mergus serrator*), воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), зеленоножка (*Gallinula chloropus*), лиска (*Fulica atra*), речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), сребриста булка (*Pluvialis squatarola*), обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), тъмногръд брегобегач (*Caldris alpina*), голям свирец (*Numenius arquata*), малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), речна чайка (*Larus ridibundus*), чайка буревестница (*Larus canus*), жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*)

Местообитанията на повечето от тези видове птици са влажни зони по смисъла на §1 т.6 от допълнителните разпоредби на Закона за биологичното разнообразие и няма да бъдат засегнати от реализирането на инвестиционното предложение. Изброените видове птици с малки изключения обитават основно обрасли с водна растителност водоеми, речни корита, мочурища, влажни ливади и тихите заливи покрай скалите на Черноморското крайбрежие. От тях само видовете червеногуш гмуркач (*Gavia stellata*), черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), малък нирец (*Mergus albellus*), малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*), малка чайка (*Larus minutus*), малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), речна рибарка (*Sterna hirundo*), обикновен буревестник (*Puffinus yelkouan*), ням лебед (*Cygnus olor*), среден нирец (*Mergus serrator*), лиска (*Fulica atra*), речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), речна чайка (*Larus ridibundus*), чайка буревестница (*Larus canus*) и жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*) освен в сладководни водоеми се срещат в морски води и крайбрежната ивица на Черно море.

Тези видове само понякога прелитат по време на миграциите си над тясната ивица между ваканционното селище „Санта Марина“ и морския бряг в която е разположен предвиденият за реализирането на ИП терен. Тази ивица е напълно неподходяща като място за гнездене, укриване и търсене на храна от тази група птици.

**Обитатели на смесените широколистни гори в равнинния пояс до 500м н.в.:**

Местообитанията на горските птици са широколистни гори в защитената зона, храсталаците и горските поляни в тях. За грабливите птици едно от основните орнитологично важни места е рида Бакърлъка, над който се концентрират по време на миграция голямо количество грабливи видове птици. Гористата част се използва главно от мигриращите грабливи птици за хранене и нощуване. Тук те създават и отглеждат поколение, по време на размножителния си период. Грабливите птици използват дървесната растителност за гнездене, а като места за хранене горски или степен тип местообитания, където намират дребни гризачи и влечуги.

Защитена зона BG0002077 „Бакърлъка“ предоставя местообитания на

обитаващите пояса на широколистните гори птици осояд (*Pernis apivorus*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), малък орел (*Hieraaetus pennatus*), сив кълвач (*Picus canus*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), горска чучулига (*Lullula arborea*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), голям ястреб (*Accipiter gentilis*), малък ястреб (*Accipiter nisus*) и обикновен мишелов (*Buteo buteo*). Местообитанията на тези видове са гори и храсти в района на рида Бакърлъка, който се смята за едно от основните орнитологично важни места в защитената зона и широколистните гори в района на Голям и Малък Куку баир. От групата на орлите и мишеловите само отделни индивиди високо прелитат по време на миграции над предвидения за реализиране на ИП терен и съседните на него имоти.

Видовете птици черна каня (*Milvus migrans*), червена каня (*Milvus milvus*), късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), орел рибар, (*Pandion haliaetus*) и белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) не гнездят в защитената зона, но са част от прелитащите по Западночерноморския път Виа Понтика птици. Същите само прелитат над УПИ I-034001 и ношуват по дървета в отдалечени от него места в защитената зона.

По тези причини отрицателни въздействия върху тази група птици и техните местообитания от реализирането на ИП не се очакват и няма да бъдат разглеждани в ДОСВ.

**Обитатели на открити площи, обработваеми и необработваеми земи, ивици ди групи дървета в откритите площи, храсталаци, пясъчни дюни и зелени площи в населените места;**

В тази група влизат видовете тръстикова блатар (*Circus aeruginosus*), полски блатар (*Circus cyaneus*), степен блатар (*Circus macrourus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), черношипа ветрушка (керкенец) (*Falco tinnunculus*), сокол орко (*Falco subbuteo*), късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), синявица (*Coracias garrulus*), голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*), полска бъбрица (*Anthus campestris*), ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*). Местообитанията на тези видове птици заемат площите на запад от Черноморското крайбрежие, като в незастроените участъци на запад от пътя П-99 (Бургас– Созопол - Приморско – Царево) могат да бъдат наблюдавани видовете черношипа ветрушка (керкенец) (*Falco tinnunculus*), голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*) и ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*). УПИ I-034001 е разположен в сравнително малък незастроен участък между ВС „Санта Марина“ и морския бряг в съседство с път по който през летния сезон преминават значителен брой автомобили и туристи, поради което над него прелитат само само отделни скитащи индивиди полско и домашно врабче, синигери и ята от обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*) в постгнездовия период. По тези причини отрицателни въздействия, като безпокойство, смърт, компроментиране на гнезденето, прогонване и отнемане на местообитания с реализирането на инвестиционното предложение за представителите на тази група птици не се очакват и няма да бъдат разглеждани в ДОСВ.

Оценката на степента на въздействие от реализирането на инвестиционното

приложение се базира на влиянието върху всеки от критериите за сигурност на популациите в заеманите от тях местообитания, посочени в „Червения списък на застрашените видове“ на Международния съюз за опазване на природата IUCN (UCN-2012).

Освен тези критерии са взети предвид и следните възможни промени:

- Площ на засегнатото местообитание на вида,
- Промяна в числеността на популацията на вида в зоната,
- Качество на местообитанията,
- Въздействия при строителство и експлоатация,
- Преки и косвени въздействия върху защитената зона.

При определяне степента на въздействието е използвана 5-степенна скала на оценка, която дава възможност да се отчете значимостта на въздействията върху видовете предмет на опазване и местообитанията им

При оценка на степента и обхвата на въздействията са отчетени:

- Териториалния обхват на въздействието,
- Степента на въздействието,
- Продължителността на въздействието,
- Честотата на въздействието,
- Кумулативни и синергични въздействия върху околната среда.

**Оценка на въздействията върху видове за които съществува вероятност да бъдат засегнати:**

**Водолюбиви видове;**

**Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания** Размножава се предимно в населени места. По време на миграции образува различни по големина ята, които нощуват в обработваеми площи, люцерни, ливади, пасища, мери и др. подобни в ниските части на страната. По-редки са случаите на нощуване върху покриви на сгради в села, гробища и дървета

**Характер на пребиваване** гнездещо прелетен и преминаващ за България вид. Над защитената зона преминава източния миграционен път по който прелитат от 70592 до 229144 бели щъркели (Мичев, Профиров 2012г).

**Оценка на популацията в зоната.**

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като преминаващ и размножаващ се вид с численост 123125 преминаващи индивида и 10 гнездещи двойки. Регистрираните от автора на тази част от доклада, в резултат на многогодишни наблюдения места за почивка и нощуване на белия щъркел (*Ciconia ciconia*) по време на пролетните миграции са на юг от пътя П-99 между с. Атия и гр. Черноморец. Най-близките регистрирани гнезда са в с. Равадиново което е селото с най-голям брой гнездещи двойки в защитената зона, на стълб южно от къмпинг Градина и в бившия стопански двор на земеделското стопанство в гр. Черноморец. Птиците ползват за търсене на храна блатистите места между гр. Черноморец и с. Равадиново,. По време на есенните миграции птиците директно отлитат на юг, без да спират за нощуване, като най голям брой птици прелитат над предвидената за реализирането на ИП територия в периода между 15 и 27 август. Никога не са наблюдавани търсеци храна щъркели

непосредствено до морския бряг в площи подобни на тази в която ще се реализира ИП.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*

Тъй като видът е синантропен, броят на заетите гнезда в населените места е относително стабилен, а числеността на популацията му зависи главно от смъртността и гнездовия успех. Проследяването от сателит на щъркели с прикрепен предавател на мигриращите от Европа до Африка птици е показало следните резултати (Van den Bossche 2002): По-голямата част от птиците загиват в Африка и Близкия изток. От загиналите в Европа 44% загиват поради болести, слабост и други естествени причини, 16,6% поради нараняване, 25% по пътищата, 2,4% биват изяджани от хищници и 12% от сблъсъци с електропроводи. През първата година от живота си загиват от 52 до 68% от напусналите гнездото птици, а смъртността сред едногодишните е между 25 и 31%. Стабилността на популацията се поддържа от броя на оцелелите след първата година. Предвиденият за реализирането на ИП терен не е сред площите в които е наблюдавано ношуване или ловуване, а видът се наблюдава единствено като прелитащ над него по време на миграция.

**Обща оценка на въздействията.**

Тъй като с реализирането на ИП няма да бъдат предизвикани спад в числеността на вида и промени в площта на местообитанията въздействията от реализирането на ИП върху белия щъркел (*Ciconia ciconia*) могат да бъдат оценени като незначителни (степен 1).

**Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания** Предимно езера на тундрата, тайгата, лесостепната и степната област. При миграция - в морските заливи и по континенталните водоеми. В страната обитава водоемите по черноморското крайбрежие. Извън гнездовия период се среща из цялата страна в богати с храна водоеми: морски заливи, язовири, езера, широки реки. В защитената зона се среща само в шелфовата ивица на Черно море

**Характер на пребиваване:** Рядък вид. В защитената зона е зимуващ с численост 50 индивида. Рядко отделни зимуващи птици се срещат в крайбрежната ивица покрай плажовете в защитената зона.

Рядко отделни зимуващи птици се срещат в крайбрежната ивица покрай плажовете в защитената зона. Обикновено зимуващите птици се задържат на по-голямо разстояние от брега, извън обхвата на потенциални въздействия, където се чувстват в безопасност.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*

Основните му местообитания са крайбрежни водоеми. Реализирането на инвестиционното предложение не засяга потенциални местообитания на вида и места в които зимува. УПИ I-034001 е отдалечен от естествените за вида местообитания и по тези причини видът не се среща в него.

**Обща оценка на въздействията.** Не се очаква реализирането на инвестиционното предложение да предизвика промени в площта на местообитанията или популацията на вида в защитената зона, тъй като въздействията от дейностите по



време на строителството и експлоатацията на предвидената за изграждане вилна сграда и съоръжения в имота не могат да достигнат до водоемите в тундрата в които видът се размножава. Видът се среща в ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“ единствено като зимуващ. През зимата долитат до 50 индивида черногуш гмуркач (*Gavia arctica*) в шелфовата зона на Черно море която е в ЗЗ „Бакърлъка“, на такова разстояние от брега при което птиците трудно могат да бъдат определени с невъоръжено око. Предвидената вилна сграда ще се ползва основно през курортния сезон, когато видът е на север в летните си местообитания. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

#### **Червеногуш гмуркач (*Gavia stellata*)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания.** Обитава основно морски крайбрежия, рядко по-големи вътрешни водоеми. В защитената зона се среща само в шелфовата ивица на Черно море

**Характер на пребиваване.** Мигриращ и зимуващ вид за България. В стандартния формуляр е отчетено, че вида е преминаващ с численост 1 индивид. Не се среща на сушата и в района на ВС „Санта Марина“.

#### **Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида; Основните му местообитания са крайбрежни водоеми. Реализирането на инвестиционното предложение не засяга потенциални местообитания на вида и места в които зимува. в ЗЗ „Бакърлъка“ е отдалечен от естествените за вида местообитания и по тези причини видът не се среща в него.

**Обща оценка на въздействията.** Не се очаква реализирането на инвестиционното предложение да предизвика промени в площта на местообитанията или популацията на вида в защитената зона, тъй като въздействията от дейностите по време на строителството и експлоатацията на предвидената за изграждане вилна сграда и съоръжения в имота не могат да достигнат до водоемите в тундрата в които видът се размножава. Видът се среща в ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“ единствено като зимуващ. През зимата рядко се срещат отделни индивиди черногуш гмуркач (*Gavia stellata*) в шелфовата зона на Черно море в ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“, на такова разстояние от брега при което птиците трудно могат да бъдат определени с невъоръжено око, извън обсега на очакваните въздействия. Предвидената за изграждане вилна сграда и съоръжения в имота ще се ползват основно през курортния сезон, когато видът е на север в летните си местообитания.

Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

#### **Ням лебед (*Cygnus olor*)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания** Постоянни сладководни, бракични или солени езера, блата и водоеми, крайбрежни сладководни, бракични или солени лагуни, шелфовата зона на Черноморието.

**Характер на пребиваване;** Гнездещ, мигриращ и зимуващ вид. По данни от стандартния формуляр в зоната гнезди 1 двойка и зимуват до 89 индивида. През зимата се среща основно по Черноморието, където през периода 1997–2001 г. са зимували от 193 до 4039 птици със средна численост 1377 индивида (Костадинова, Дерелиев, 2001; <http://bspb.org>; Michev, Profirov, 2003). Видът се среща в акваторията на Черно море

само при неблагоприятни метеорологични условия. Тогава отделни индивиди се задържат в бреговата ивица покрай плажове, включително и в залива между гр. Созопол и гр. Черноморец.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*  
Реализирането на инвестиционното предложение не засяга потенциални местообитания на вида и места в които зимува.

**Обща оценка на въздействията;**

На много места в Европа немият лебед (*Cygnus olor*) обитава водни площи в паркове и по-дълбоки реки в големите градове и птиците с охота приемат подхвърлената им от хората храна. Видът се храни с мека водна растителност каквато липсва в района на ВС „Санта Марина“. Зимуващите в плажната ивица с подобряването на метеорологичните условия ще се отеглят в естествените си местообитания. По време на експлоатацията на предвидените за изграждане сгради и съоръжения през летния сезон видът ще бъде в местата за размножение, а през зимата присъствието на хора и автомобили ще бъде ограничено. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

**Чайка буревестница (*Larus canus*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания.** Среща се по морски и речни крайбрежия.

**Характер на пребиваване.** Прелетен и преминаващ.

**Оценка на популацията в зоната** По данни от стандартния формуляр над зоната прелитат 2 индивида. Епизодично високо над УПИ I-034001 прелитат отделни мигриращи и зимуващи птици, като някои от тях се задържат в залива между гр. Созопол и гр. Черноморец.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*

Видът не гнезди на територията на страната, като рядко отделни индивиди зимуват на Черноморското крайбрежие. Не се очаква реализирането на инвестиционното предложение да предизвика промени в площта на местообитанията или популацията на вида в защитената зона, тъй като въздействията от дейностите по време на строителството и експлоатацията на вилната сграда са с по-малък обхват от разстоянието до което са разположени местата за размножаване на вида. Територията на която ще се реализира инвестиционното предложение е антропогенно силно повлияна и не е местообитание на този вид.

**Обща оценка на въздействията.** Няма да има отрицателно въздействие върху този вид. Реализирането на инвестиционното предложение не е в състояние да промени статуса му на сигурност тъй като местообитанията му са в Северозападна Европа и само отделни индивиди зимуват по българското Черноморско крайбрежие. Не се очакват въздействия (степен 0).

**Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;**

Синантропен вид, гнездец по покривите на сградите в Черноморските селища,

по-рядко се среща край водни басейни във вътрешността на страната. Вид, който разширява местообитанията си и вече гнезди и на сгради в градове във вътрешността на страната, включително и гр. София. Местата в които търси храна са акваторията на Черно море, вътрешни водоеми, сметища, улици и контейнери за смет в населените места, сметища, скоро разорани и временно наводнени земеделски земи.

**Характер на пребиваване;**

Постоянно пребиваващ вид, като през есента долитат за зимуване птици от северните части на Европа.

**Оценка на популацията в зоната;**

В стандартния формуляр е включена като гнездещ вид с численост 400-695 двойки и зимуващ с численост 138-1570 индивида. Видът гнезди на покривите на сгради в градовете Созопол, Черноморец и на островите Св. Иван и Св. Петър. Търси храна както в открити морски води така и по плажната ивица.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Строителството в УПИ I-034001 ще бъде без отрицателни въздействия върху местообитанията и популацията на жълтокраката чайка (*Larus cachinnans*). Същата е разширяващ местообитанията си синантропен вид, който успешно намира храната си на сушата и в акваторията на Черно море. С построяването на предвидената сграда възможностите за гнездене на вида ще се увеличат.

**Обща оценка на въздействията.**

Няма да има отрицателно въздействие върху този вид тъй като е вид гнездящ на покривите на сгради в селищата по Черноморското крайбрежие и ползващ акваторията на Черно море и територията на населените места за търсене на храна, почивка по време на миграция и зимуване. Видът е постоянен за всички Черноморски селища и реализирането на инвестиционното предложение не е от значение за статуса му на сигурност. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

**Малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания:** Солени, бракични и алкални езера, лагуни, морски плитчини и открито море, пясъчни коси, острови и дюни, канали, засолени терени, орни земи и пасища, рибарници, солници, сладководни езера, блата, мочурища, водоеми за отпадъчни води.

**Характер на пребиваване;** Гнездещо-прелетнен, преминаващ и зимуващ вид.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на зоната миграционната популация е представена с 1-3 преминаващи индивида. Епизодично високо над УПИ I-034001 се наблюдават да прелитат отделни мигриращи и зимуващи птици. Към края на лятото се наблюдава по всички плажове, без да проявява реакции на безпокойство от плажуващите.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Инвестиционното предложение ще се реализира на територията на действащ къмпинг и не засяга местообитанията на вида.

**Обща оценка на въздействията;** Няма да има отрицателно въздействие върху

този вид тъй като е вид гнездящ в крайбрежните езера край Бургас и ползващ акваторията им за търсене на храна, почивка по време на миграция и зимуване. Видът рядко може да бъде наблюдаван да прелита над УПИ I-034001. Пребиваването на скитащи индивиди в плажната ивица е временно и територията на която ще се реализира ИП е без значение за статуса на вида. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

**Малка чайка *Hydrocoloeus minutus (Larus minutus)***

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания.** Среща се, както в солени езера, морски плитчини и открито море, така и сладководни езера и блата. Тя е един от многочислените видове, срещащи се в Бургаските езера по време на есенна миграция. Тази чайка предпочита Бургаското езеро. Освен в ез. Вая гнезди и в Атанасовското езеро.

**Характер на пребиваване:** Преминаващ, зимуващ и скитащ вид.

**Оценка на популацията в зоната:** По данни от стандартния ѝ формуляр над зоната прелитат 5- 35 индивида. Епизодично високо над УПИ I-034001 прелитат отделни мигриращи и зимуващи птици без да се задържат в него. Отделни зимуващи индивиди търсят храна в залива и плажната ивица между градовете Созопол и Черноморец.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Инвестиционното предложение ще се реализира в района на територията с висока степен на урбанизация и не засяга местообитанията на вида.

**Обща оценка на въздействията.** Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

**Речна чайка *Chroicocephalus ridibundus (Larus ridibundus)***

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания.** Блата и езера с обилна водна растителност; във от размножителния период – рибарници, язовири, канали, сметища.

**Характер на пребиваване.** Гнездещо-прелетен и зимуващ вид.

**Оценка на популацията в зоната:** По данни от стандартния ѝ формуляр в зоната зимуват до 90 и прелитат 3- 57 индивида. Не гнезди в границите на защитената зона. Епизодично високо над УПИ I-034001 се наблюдават да прелитат отделни мигриращи и зимуващи птици без да се задържат в него. Отделни зимуващи индивиди търсят храна в залива и плажната ивица между градовете Созопол и Черноморец и на юг от Созопол.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Инвестиционното предложение ще се реализира на територията на действащ къмпинг и не засягат местообитанията на вида. В УПИ I-034001 мигриращи и зимуващи птици не се задържат и не се очаква въздействие върху местообитанията и популацията ѝ. Видът е рядък и е прелетен, като пребиваването на скитащи индивиди в плажната ивица е временно и територията на която ще се реализира ИП е без значение за статуса на вида. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

### **Среден нирец (*Mergus serrator*)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** Предпочита соленоводните басейни. В защитената зона се среща само в шелфовата ивица на Черно море.

**Характер на пребиваване;** Прелетен вид в зоната.

**Оценка на популацията в зоната.** В стандартния формуляр е включен като зимуващ и преминаващ вид с численост 2 зимуващи и 2 - 48 прелитащи индивида. Не е наблюдаван да прелита над УПИ I-034001. Рядко отделни птици зимуват покрай плажове в крайбрежната зона на Черно море.

#### **Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му, тъй като не се среща на територията на УПИ I-034001, а зимуващите птици се придържат на безопасно разстояние от брега.

**Обща оценка на въздействията;** Не се очакват отрицателни въздействия от реализирането на ИП върху вида и местообитанията му в защитената зона. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

### **Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания.** Обитава морски крайбрежия и вътрешни водоеми. При миграции и зимуване се среща в разнообразни влажни зони.

**Характер на пребиваване:** Видът не гнезди в защитената зона.

**Оценка на популацията в зоната:** В защитената зона зимуват 35-290 индивида, а броят на преминаващите до 25.

Неразмножаващи се индивиди се срещат целогодишно покрай даляни и на скали на които си сушат крилетата, а през зимата и в акваторията край плажа пред къмпинг „Златна рибка“. Високо над УПИ I-034001 се наблюдават да прелитат отделни мигриращи и зимуващи птици без да се задържат на територията му.

#### **Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Територията в която ще се реализира инвестиционното предложение е с висока степен на урбанизация и не е място в което птиците се струпват при миграция и зимуване, подлежащо на опазване съгласно чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие, гнездово и хранително местообитание. Не се очаква отрицателно въздействие върху вида и отнемане от площта на местообитанията му.

**Обща оценка на въздействията.** Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

### **Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания:** Заливни островни гори в поречието на Дунав и Марица, големи тръстикови масиви в крайдунавски и крайморски езера.

**Характер на пребиваване:** Гнездещо-прелетен и зимуващ вид с изолирани гнездови находища по Дунавското и Черноморското крайбрежие. Птиците ловуват в сладководни водоеми, като се съсредоточават за нощуване в обрасли с дървесна

растителност, храсти и тръстика места покрай водоемите, понякога в границите на населените места. При миграция при лоши метеорологични условия е възможно задържане на отделни индивиди в тихи морски заливи.

**Оценка на популацията в зоната:** По данни от стандартния ѝ формуляр в зоната зимуват 1-19i. В района на къмпинг „Златна рибка“ не е регистрирано присъствие на индивиди. Територията в която е разположен УПИ I-034001 не е част от местообитанията на вида.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**  
*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Видът ловува в сладководни водоеми, а ношува в обрасли с дървесна растителност, храсти и тръстика

**Обща оценка на въздействията:** Няма да има отрицателно въздействие върху този вид. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

#### **Голям гмурец (*Podiceps cristatus*)**

##### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания** Сладководни водоеми, рибарници и микроязовири. Предпочита водоеми, пръстеновидно обрасли с широка, но не много гъста ивица от папур или тръстика; през зимата – големи сладководни езера, язовири, лагуни и плитки морски заливи.

**Характер на пребиваване;** Гнездещ, мигриращ, зимуващ.

**Оценка на популацията в зоната.** В стандартният формуляр е включен като размножаващ се и зимуващ вид с численост 1 гнездеца двойка и 1- 31 зимуващи индивида. Не се среща на територията в която е разположен УПИ I-034001. Рядко отделни птици зимуват покрай плажове в крайбрежната зона на Черно море, включително и залива между градовете Созопол и Черноморец и на юг от Созопол.

#### **Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му, тъй като не се среща на територията в която ще се реализира ИП, а зимуващите птици се придържат на безопасно разстояние от брега.

**Обща оценка на въздействията;** Не се очакват отрицателни въздействия от реализирането на инвестиционното предложение върху вида и местообитанията му в защитената зона. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

#### **Черноврат гмурец (*Podiceps nigricollis*)**

##### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания.** През гнездовия период предпочита обширни сладководни езера, рибарници, богато обрасли с растителност, върху която строи гнездата си. През зимата е близо до морския бряг и в крайбрежните езера, по-рядко в големи, незамръзващи сладководни басейни, язовири.

**Характер на пребиваване;** Рядко гнездещ, предимно преминаващ и зимуващ вид. Общата численост в страната не превишава 40 гнездеци двойки.

**Оценка на популацията в зоната;** По данни от стандартния формуляр на защитената зона числеността му в нея е 10- 58 зимуващи и 4 преминаващи индивида. Видът не се среща на територията в която ще се реализира ИП, а само отделни птици

зимуват покрай плажове в крайбрежната зона на Черно море, включително и залива между градовете Созопол и Черноморец и на юг от Созопол.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му, тъй като не се среща на територията в която ще се реализира ИП, а зимуващите птици се придържат на безопасно разстояние от брега.

**Обща оценка на въздействията;** Не се очакват отрицателни въздействия от реализирането на инвестиционното предложение върху вида и местообитанията му в защитената зона. Очакваните въздействия ще бъдат незначителни (степен 1).

**Обикновен буревестник (*Puffinus yelcouan*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** Скалисти морски брегове, включително и острови.

**Характер на пребиваване;** Преминаващ, скитащ вид. Епизодично зимуващи птици са наблюдавани в българската част от акваторията на Черно море. Наблюденията за присъствието му в гнездовия период у нас не са потвърдени.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включен като преминаващ вид с численост от 20 30i. Зимуващите у нас индивиди пребивават в шелфовата зона и се придържат към скалистия морски бряг и островите в Черно море.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му, тъй като не се среща на територията в която ще се реализира ИП, а зимуващите птици ловуват открито море и островите в Черно море, край скалистия морски бряг.

Няма документирани случаи на наблюдения в района на ВС „Санта Марина“.

**Обща оценка на въздействията;** Не се очакват отрицателни въздействия от реализирането на инвестиционното предложение върху вида и местообитанията му в защитената зона. (Оценка 0).

**Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** Крайбрежни солени, бракични или сладководни водоеми, засолени терени, пясъчни коси, рибарници, изкуствени водоеми.

**Характер на пребиваване;** Гнездещ, прелетен вид в страната.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включен само като зимуващ с численост 2 индивида. Видът обитава само плитчини в които си търси храна, поради което не се среща на територията в която ще се реализира ИП.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.* Не се очакват отрицателни въздействия върху вида и местообитанията му, тъй като не се среща на територията в която ще се реализира ИП, а зимуващите птици по изключение ловуват в прибойната зона на морския плаж пред къмпинг „Златна рибка“. Предвидената за изграждане вилна сграда съоръжения ще се ползват през летния

период, когато видът не се среща в района.

**Обща оценка на въздействията;** Не се очакват отрицателни въздействия от реализирането на инвестиционното предложение върху вида и местообитанията му в защитената зона. (Оценка 0).

**Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** Обитава предимно пясъчни и чакълести брегове, острови и коси, край реки, езера, язовири, рибарници, блата и Черноморското крайбрежие. Подходящите за гнездене плажове са с пресичащи ги устия на рекички.

**Характер на пребиваване;** Гнездещо-прелетен, преминаващ и нередовно зимуващ за България вид.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на ЗЗ „Бакърлъка” BG0002077 е включен като гнездещ вид с численост от 12 гнездещи двойки.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Безпокойство;*

Видът не е числи към чувствителните видове. Размножителният му период е преди началото на активния туристически сезон. Наблюдаван е в средата на лятото на оживени плажове (северния плаж на с. Синеморец покрай брега на р. Велека, на 20 м от най-южния спасителен пост, на южния плаж на гр. Китен (Вълчанов непубл). Яйцеотлагането при речния дъждосвирец е около 5 май, като мътенето продължава 24 дни, поради което е възможно в някои по-отдалечени и защитени места на плажовете отглеждане на поколение на отделни двойки преди началото на активния туристически сезон. До 15 юни плажовете в границите на ЗЗ „Бакърлъка” се посещават от малък брой почиващи, което дава възможност за отглеждане на потомство от речния дъждосвирец, който е гнездещ вид за България. Задължително условие за речния дъждосвирец е наличието наблизо на сладководен водоем, поради което в крайбрежната ивица пред предвидения за реализирането на ИП терен видът не гнезди. По време на есенната миграция през август се среща в повечето плажове без да проявява на реакции на безпокойство от плажуващите на тях. Наблюдаване е от автора на тази част от доклада в размножителния период и в действащи кариери (кариера „Галата” - Карнобат и кариера „Дренака” на Девня цимент)

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*

Загуба на местообитания. Подходящите за вида най-близки до УПИ I-034001 потенциални за вида местообитания са дюните между къмпинг „Градина” и къмпинг „Златна рибка”. Възложителят не предвижда дейности в тях и площта им ще се запази непроменена. Дюните, които са потенциални за вида местообитания са на територията на природна забележителност „Пясъчни дюни между къмпингите Златна рибка и Градина” режимът на която не позволява никакви други дейности, освен тези определени в заповедта за обявяването ѝ.

Непосредствено в предвидения за реализирането на ИП терен видът не се среща, поради което въздействия поради пряко унищожаване на местообитания вследствие застрояване не се очакват. По време на миграция видът търси храна на плажната ивица, включително и когато на нея има плажуващи.

**Обща оценка на въздействията;** Очакваните въздействия ще бъдат



незначителни (степен 1).

**Обитатели на открити площи, обработваеми и необработваеми земи, ивици и групи дървета в откритите площи, храсталаци, пясъчни дюни и зелени площи в населените места;**

**Полски блатар (*Circus cyaneus*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** Обитава тревни съобщества, обработваеми земи, влажни зони и стоящи сладководни водоеми с постоянен или сезонен характер в Европа, Азия и Северна Америка. Храни се предимно с мишевидни гризачи, полевки, мишки, хомяци, които могат да заемат 95% от храната му (Dechant et al, 1998), но улавя и птици, влечуги и земноводни в зависимост от обилието на храната в района в който ловува. У нас зимуващи птици най-често се наблюдават в открити площи, покрайнини на лозя, овощни градини, понякога съвсем близо до населени места тъй като птиците ловуват летейки съвсем ниско над земята, като често наблюдават ловния си район от коловете на крайните редове на лозята, огради и ниски овощни дървета.

**Характер на пребиваване;** Прелетен и зимуващ в България вид. Наблюдаван е през размножителния период в Горнотракийската низина, Дунавската равнина и Добруджа, но без доказателства за гнездене. Гнездовите му територии са на север от р. Дунав, като гнездешите на север птици зимуват на територията на България. Приоритетен за опазване и застрашен от изчезване вид (Приложение 2 и 3 на ЗБР).

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включен като преминаващ и зимуващ вид с численост 6 преминаващи и 2 зимуващи индивида.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*

Видът не гнезди в защитената зона, а зимуващите птици не проявяват чувствителност и са чести в културните агроландшафти. Над тясната ивица между ВС „Санта Марина“ и Черно море Само по време на миграция прелитат отделни индивиди. Очакваната от реализирането на ИП смъртност сред прелитащите и задържащите се в нея ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им с реализирането на ИП няма да бъдат предизвикани.

В защитената зона са налични 26806,31дка клас земно покритие Екстензивни зърнени култури (включително ротационни култури с периодично оставяне на угар) и друга орна земя, в които в много студени години долитат отделни зимуващи птици. Подходящи открити площи са налични на юг от пътя II 99 Бургас Царево, между с. Атия и гр. Черноморец. Наличието на зимуващи птици в защитената зона зависи основно от температурите в северните райони и наличието на снежна покривка в тях, а не от площта на откритите територии в зоната поради което, въздействия от реализирането на ИП поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0).

Обща оценка на въздействията от реализирането на ИП; Тъй като с реализирането на ИП няма да бъдат предизвикани спад в числеността на вида, а площта на предвидения за реализирането на ИП терен не е от значение за числеността на прелитащите и зимуващите в защитената зона, общата оценка на въздействията от реализирането му ще бъде незначителни (степен 1).

### **Тръстикова блата (Circus aeruginosus)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** По време на миграции и зимуване обитава различни естествени и изкуствени влажни зони в ниските части на страната. Гнезди в обрасли с папур и тръстика места покрай водоемите.

**Характер на пребиваване;** Прелетено гнездещ за България вид с численост на гнездовата му популация 220-240 гнездещи двойки (Янков, 2007). Приоритетен за опазване и застрашен от изчезване вид (Приложение 2 и 3 на ЗБР).

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включен като гнездещ, зимуващ и преминаващ вид с численост, 2 гнездещи двойки, 1 зимуващ индивид и 94 преминаващи по време на миграция индивида. Най-близките до предвидения за реализирането на ИП терен в защитената зона са в откритите и блатисти площи край с. Равадиново.

#### **Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида.*

Тъй като гнезди в труднодостъпни обрасли с тръстика места безпокойство на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и смъртност сред новоизлюпените и възрастни индивиди с реализирането на ИП не се очаква. Блатистите места край с. Равадиново са със статут на защитена местност са изолирани от предвиденият за реализирането на ИП терен. Зимуващите индивиди предимно ловуват покрай пътища, по границите на обработваемите земи, покрай ливади и мочурливи места, където се струпват дребни пойни птици, полевки, земноводни и др., с които се хранят. Тъй като предвидената сграда ще се ползва предимно през летния сезон, а същата е разположена извън ловните му територии безпокойство на зимуващи птици поради увеличено антропогенно присъствие не се очаква.

Очакваната от реализирането на ИП смъртност сред ювенилните, прелитащите и зимуващите в защитената зона ще бъде в границите на естествената и промени в числеността им не се очаква.

В защитената зона са налични 26806,31дка клас земно покритие Екстензивни зърнени култури (включително ротационни култури с периодично оставяне на угар) и друга орна земя, в които в много студени години долитат отделни зимуващи птици. Подходящи открити площи са налични на юг от пътя II 99 Бургас Царево, между с. Атия и гр. Черноморец. Тъй като числеността на гнездещите и зимуващите е много ниска –1 зимуващ индивид и 2 гнездещи двойки, а предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на ловните му територии, същият не е от значение за оцеляването на две зимуващи птици. Наличието на зимуващи птици в защитената зона зависи основно от температурите в северните райони и наличието на снежна покривка в тях, а не от площта на откритите територии в зоната поради което, въздействия от реализирането на ИП поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0).

Обща оценка на въздействията от реализирането на ИП; Тъй като с реализирането на ИП няма да бъдат предизвикани спад в числеността на вида, а площта на предвидения за реализирането на ИП терен не е от значение за числеността на прелитащите и зимуващите в защитената зона, въздействия от реализирането му не се

очаква (степен 0).

**Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), (*Leiopicus medius* (del Hoyo and Collar 2014)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** Среща се в широколистни гори, паркове и градини, като гнезди в хралупи издълбани в стари дървета. По-малко приспособен е за дълбаене на дупки от другите кълвачи и за това предпочита по стари дървета с мъртва и по-мека дървесина. Гнезди в покрайнината на гората, недалеч от горски поляни и като правило прави дупки за гнездене по дървета с мека и започнала да гние дървесина.

**Характер на пребиваване;** Води оседнал начин на живот, но извън размножителния сезон предприема скитания и тогава навлиза и в населените места. Тогава често се среща по клоните на стари орехови и сливови дървета и големи тополи. По време на гнездене търси храна на около 100-150 m от гнездото.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включен като гнездещ с численост 100-200 двойки. В постгнездовия период навлиза на територията на ВС „Санта Марина“.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида;*

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди:

Безпокойство, прогонване на гнездещите двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради реализирането на ИП не се очакват. Видът навлиза и в селища където дълбае дупки по дървета и се среща често в ивиците крайпътни дървета.

Въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, изразяващи се в спад на числеността му не се очакват (степен 0).

**Загуба на местообитания.**

Не гнезди в тясната ивица между ВС „Санта Марина и Черно море“, но в постгнездовия период се среща по дърветата във ваканционното селище. На територията на УПИ I-034001 от дървесната растителност са налични само 6 дървета приморски бор и 1 бр кипарис поради което видът се среща само по изключение.

Въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0).

Обща оценка на въздействията не се очакват (степен 0).

**Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** - Обитава предимно селищата, градините, парковете и зелени площи в индустриалните зони.

**Характер на пребиваване;** Води отседнал начин на живот, но извън размножителния сезон предприема скитания.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включен като гнездещ с численост 20-155 двойки. Видът не гнезди в УПИ I-034001, тъй като в него липсва подходяща за гнездене дървесна растителност. В постгнездовия период навлиза на във ваканционното селище и вероятно понякога прелита над имота.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида;*

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди:

Сирийският пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*) е синантропен вид и гнезди предимно в населените места на защитената зона. По тези причини прогонване на индивиди и спад в числеността му поради застрояване на имота не се очакват.

Въздействията от реализирането на ИП, изразяващи се в спад на числеността му не се очакват (степен 0).

Загуба на местообитания. Не се очаква. Утвърдените с ПУП-ПРЗ строителни параметри допускат ниска плътност на застрояване, като повече от половината на площта е предвидена да остане за озеленяване, при което видът ще продължи да прелита над имота, а след засаждане на подходяща растителност вероятно и да гнезди.

Въздействията от реализирането на инвестиционното предложение, поради загуба на местообитания ще не се очакват (степен 0).

Обща оценка на въздействията не се очакват (степен 0).

### **Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)**

#### **Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** - Обитава храсталаци и тревни съобщества в разредени гори или фрагментирани със синури и храсти земеделски земи. Във Франция е характерна и за местообитания, които са нехарактерни за другаде - често се среща в лозя.

**Характер на пребиваване;** В България видът е прелетно гнездец, като мигрира до местата в които зимува.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включена като гнездец с численост 43-420 двойки. Наблюдавана е от автора на тази част на доклада в местността Мапи, на около 30м от построения ваканционен комплекс Грийн лайф, където гнезди в храсти (Вълчанов непубл.). В началото и края на туристическия сезон прелита над ВС „Санта Марина“.

#### **Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида;*

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди:

При нормални условия видът е с ниска демографска уязвимост. Снася 4–6 яйца, които мъти 11-12 дни. Дава до две поколения годишно. Малките след 10-15 дни напускат гнездото. Половозрели са след 1 година. Видът е със средна продължителност на живота 5,8 години.(Moller 2006) при 60% естествена годишна смъртност на едногодишните.

Прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с реализирането на инвестиционното предложение дейности не се очакват. В УПИ I-034001 липсва подходяща за гнездене растителност и видът не гнезди в имота. Не се очакват въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, изразяващи се в спад на числеността ѝ (степен -0).

Загуба на местообитания. Не се очаква. Подходящите за гнездене местообитания в защитената зона са откритите, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората, паркове и градини в населени места в защитената зона. В

УПИ I-034001 липсва подходяща за гнездене растителност и същият не е част от местообитанията ѝ. Утвърдените с ПУП-ПРЗ строителни параметри допускат ниска плътност на застрояване, като повече от половината на площта е предвидена да остане за озеленяване, при което видът ще продължи да попрелита над имота по време на миграция.

Въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0)

Обща оценка на въздействията не се очакват (степен 0)

#### **Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** - Обитава предимно открити, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората, паркове и градини в населени места. Гнезди ниско по храстите и дърветата. В България е често разпространена.

**Характер на пребиваване;** В България видът е прелетно гнезещ, като мигрира до местата в които зимува.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включена като гнезещ с численост 180-690 двойки. Среща се във всички обрасли с храсти площи в защитената зона. Прогонване на гнезещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с реализирането на инвестиционното предложение дейности не се очакват. В УПИ I-034001 липсва подходяща за гнездене растителност и видът не гнезди в имота. Не се очакват въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, изразяващи се в спад на числеността ѝ (степен -0).

Загуба на местообитания. Не се очаква. Подходящите за гнездене местообитания в защитената зона са откритите, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората, паркове и градини в населени места в защитената зона. В УПИ I-034001 липсва подходяща за гнездене растителност и същият не е част от местообитанията ѝ. Утвърдените с ПУП-ПРЗ строителни параметри допускат ниска плътност на застрояване, като повече от половината на площта е предвидена да остане за озеленяване, при което видът ще продължи да прелита над имота по време на миграция.

Въздействията от реализирането на инвестиционното предложение, поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0)

**Обща оценка на въздействията не се очакват (степен 0).**

#### **Полска бърбица (*Anthus campestris*)**

**Статус по IUCN – незастрашен (LC)**

**Местообитания;** - Обитава разнообразни открити места и ниви. Гнезди по сухи открити, припечни места, ниви, угари, пустеещи зами, поляни, пасища, каменисти и пясъчливи терени, голи хълмисти ридове, стари сечища и пожарища, а отделни двойки проникват в покрайнините на селища (Нанкинов 2012) и сметища.

**Характер на пребиваване;** Гнезещо-прелетен и преминаващ за България вид, като мигрира до местата в които зимува.

**Оценка на популацията в зоната;** В стандартния формуляр на защитената зона е включена като гнезещ вид с численост 13 гнезещи двойки. Не гнезди в УПИ I-034001, но е установена да гнезди по пясъчни дюни, между туйките от елимус и

псамофитна растителност.

**Очаквани въздействия от реализирането на инвестиционното предложение:**

*Пряко нарушаване на местообитанията и потенциални заплахи за вида;*

Промени в числеността поради безпокойство, прогонване и смъртност на индивиди:

Прогонване на гнездещи двойки, нисък гнездови успех и загиване на поколението поради свързани с реализирането на инвестиционното предложение дейности не се очакват. Видът не гнезди в предвидения за реализирането на инвестиционното предложение имот. С реализирането на ИП увеличение на антропогенното присъствие в подходящите за нея местообитания не се очаква, тъй като за обитателите на вилната сграда подходящите за плажуване места са най-близките до имота. Броят на плажуващите в плажната ивица между къмпинг „Градина“ и къмпинг „Златна рибка“ зависи единствено от капацитета на легловата база в двата къмпинга и ВС „Санта Марина“ и икономическото състояние на страната от което зависят възможностите за почивка. Очакваната от реализирането на инвестиционното предложение смъртност ще бъде в границите на естествената и промени в числеността ѝ няма да бъдат предизвикани. В средна Европа периода на мътене е от средата на май до средата на юни, като малките се излюпват след 13-15 дни. По това време плажът между двата къмпинга е все още малко посещаем и гнезденето остава невъзпрепятствано.

Въздействията от реализирането на инвестиционното предложение, изразяващи се в спад на числеността на полската бърбрия (*Anthus campestris*) ще бъдат незначителни (степен 1).

Загуба на местообитания. Подходящите за вида най-близки до УПИ I-034001 потенциални местообитания са дюните между къмпинг Градина и къмпинг Златна рибка. Възложителят не предвижда дейности в тях и площта им ще се запази непроменена. Дюните, които са потенциални местообитания са на територията на природна забележителност „Пясъчни дюни между къмпингите Златна рибка и Градина“ режимът на която не позволява никакви други дейности, освен тези определени в заповедта за обявяването ѝ.

Непосредствено в УПИ I-034001 няма условия за гнездене.

Въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, поради загуба на местообитания не се очакват (степен 0).

Обща оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение; Тъй като с реализирането на инвестиционното предложение няма да бъдат предизвикани спад в числеността на вида, а площта която ще бъде засегната не е от значение за числеността на прелитащите и размножаващите се в защитената зона, въздействия от реализирането на ИП не се очакват (степен 0).

По-голямата част от птиците, които се опазват в 33 BG0002077 „Бакърлъка“ обитават влажни зони, шелфовата зона на Черно море, гори и открити пространства, а видовете за които е преценено, че могат да бъдат засегнати от реализирането на ИП, пребивават временно или случайно на територията на предвидения за реализирането на ИП терен или прелитат високо над него. Същите прелитат над него след приключване на активния туристически сезон в постгнездовия период, когато не са чувствителни към

човешко присъствие, а територията не е от значение за оцеляването им и статуса им на сигурност.

Със застрояването на предвидения за реализирането на ИП терен ще бъдат застроени 0,000565% от площта на защитената зона, която е включена в ОУП на община Созопол и за която МОСВ със Становище по ЕОН№2-2/2014г вече се е произнесъл, че с прилагането на ОУП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху предмета на опазване на защитената зона. Разглежданата територия не е от значение за числеността на популациите на включените в заповедта за обявяване на защитената зона птици, както и за преминаващите и зимуващите в нея птици поради което очакваните въздействия от реализирането на ИП върху тях могат да бъдат оценени като незначителни (степен 1).

### **5.1.2. Описание и анализ на въздействието на ИП, върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“;**

#### **Върху типовете природни местообитания;**

В проекта за заповед за обявяване на 33 BG0000146 „Плаж Градина-Златна рибка“ са включени 11 типа природни местообитания, като 7 от тях са потвърдени и изготвени доклади на основание извършено картиране по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“.

1160 Обширни плитки заливи

1410 Средиземноморски солени ливади

2110 Зараждащи се подвижни дюни;

2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни)

2130 Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)

2190 Влажни понижения между дюните

3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydroharition*

Непотвърдените от проекта по картиране природни местообитания в ДОСВ няма да бъдат разглеждани поради липсата на достатъчно достоверни факти за наличието им.

Най-близко до УПИ УПИ I-034001 са разположени природни местообитания 1240 Стръмни морски скали обрасли с ендемични видове *Limonium* и 1160 Обширни плитки заливи за които компетентният орган РИОСВ-Бургас в Решение № БС-9 ПрОС/26.02.2021г, е преценил, че е възможно увреждането им.

След направени наблюдения в района на ИП и други ИП в съседство с тези две местообитания и разположението на УПИ I-034001 спрямо останалите според изготвения от нас анализ очакваните въздействия върху останалите типове местообитания и целеви видове ще бъдат следните:

#### **1160 Обширни плитки заливи;**

Местообитанието обхваща обширни и малки плитки заливи, защитени от действието на вълните. Често присъства растителност от класовете *Zosteretea* и *Potamogetonetea*. Тези местообитания са ограничени до зоната на първите два етажа на

фотофилната сублиторална растителност - около 15 м, защитени са от действието на вълните, съдържат голямо разнообразие от утайки и субстрати и са с добре изразено зонирание на бентосните съобщества. Разпространени са по цялото българско Черноморско крайбрежие, най-вече край градовете Варна, Несебър, Бургас, Созопол, Ахтопол. Към природно местообитание 1160 в ЗЗ „Плаж Градина – Златна рибка” е отнесена и картирана част от бреговата ивица и дъното между градовете Созопол и Черноморец, които са изцяло покрити с пясък.

Съгласно данните от проект „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), природно местообитание 1160 е представено в ЗЗ с обща площ от 258,3104112ха. В стандартния формуляр на защитената зона е включено с площ 993,65ха. Заеманата площ е по-малка в сравнение с референтната стойност от Стандартния формуляр. Намалението се дължи на по-прецизното картиране. Съгласно (Кавръкова, В. и кол., ред. 2009) границите на местообитанието са ограничени до зоната на първите два етажа на фотофилната сублиторална растителност, без да се включва покритата с пясък брегова ивица. Природозащитното му състояние е определено като Неблагоприятно – незадоволително. Основните заплахи за местообитанието са от замърсяване на водата с отпадъчни води и нарушенията на включените в проекта за заповед за обявяване забрани за използване на дънни тралиращи и драгиращи средства, вкл. биймтралове и смучещи драги, депониране на драгажни маси и пребаластиране на кораби в морските пространства в зоната, изграждане на изкуствени подводни рифове и острови върху местообитанията, предмет на опазване в морските пространства в зоната;

#### **Въздействия от реализирането на ИП.**

##### **Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;**

УПИ I-034001 е разположен извън границите на полигони, картирани като тип природно местообитание 1160 и отделен от него посредством тясна ивица, представляваща природно местообитание 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium* и тясна чакълеста ивица в която не се предвижда застрояване съгласно мярка 9.1.1. от Становище по екологична оценка №2-2/2014г. на МОСВ, с което е съгласуван ОУП на община Созопол. Въздействия, изразяващи се в пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване от реализирането на ИП върху местообитанието няма да бъдат предизвикани (степен 0)

##### **Фрагментация:**

Инвестиционното предложение ще се реализира на площ разположена извън границите на местообитанието. Не се очаква фрагментиране на полигони в които е представено от реализирането на ИП, тъй като не се предвиждат строителни дейности в акваторията на Черно море.

Оценка на въздействието – без въздействия (степен 0).

##### **Трансформация на местообитанието:**

Местообитанието е уязвимо от замърсяване поради директно заустване на непречистени отпадни води, изхвърляне на замърсени с нефтопродукти сантинни и баластни води или поради аварии на плавателни съдове и нарушения на включените в проекта за заповед забрани. В световен мащаб няма констатирани случаи на увреждане



на местообитанието поради замърсяване от плажуващите. В случая битово фекалните води от сградата ще бъдат отведени в битово-фекалната канализация на ВС „Санта Марина“ и ПСОВ Созопол. Типичните за местообитанието растителни видове - макро водорасли – главно *Enteromorpha intestinalis* и *Ulva rigida*, *Cladophora* spp. животински видове от групите *Mollusca* и *Crustacea* – сред водораслите в прибойната зона доминира *Idotea baltica* ще се запазят в съществуващите находища и числености.

Оценка на въздействието незначително (степен 1)

#### **1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium***

Местообитанието е развито на нос Червенка в северната част на зоната в рамките на бивша военна база, понастоящем част от нея изоставена, както и в най-южния край на зоната, между къмпинг „Златна рибка“ и гр. Созопол. В северната точка на разпространение местообитанието обхваща скали, които са разрушени изкуствено в минало време. Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), природно местообитание 1240 е представено в ЗЗ с обща площ от 1.38 ха.

#### **Въздействия от реализирането на ИП.**

В инвестиционния проект е предвидено разполагане на вилната сграда в центъра на имота, като при извършването на изкопните дейности не се предвижда използване на взрив. В близкия ПИ 67800.34.9, който също граничи с природно местообитание 1240 Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium* е построена сграда във фаза груб строеж при строителството на която местообитанието е останало незасегнато, което показва, че е възможно строителство в УПИ I-034001 без увреждане на местообитанието.



Фиг. 3. Поглед към морския бряг пред УПИ I-034001

Разрушаване на местообитанието вследствие на строителните дейности не се очаква (степен 0)

Местообитанието е с ниска степен на уязвимост. Представителни в местообитанието са халофилните скални съобщества, формирани под въздействието на солените пръски на прибой в които са налични редки и ендемични видове като морски копър (*Crithmum maritimum*), тяснолистна поветица (*Convolvulus lineatus*), гмелинова гърлица (*Limonium gmelini*), приморска мъховка (*Sagina maritime*) и др. Липсват данни за установени находища на *Limonium* в крайбрежната ивица в между УПИ I-034001 и ПИ 67800.34.9 както и типичните за местообитанието видове и такива не бяха установени при посещенията на място.

Поради специфичните условия, висока въздушна влажност, слаба влагозапасеност на почвата и приосновната скала и засоленост деградация поради рудерализиране на съобществата не се очаква (степен 0).

Поради специфичните условия при което възниква това местообитание естествени трансформации са възможни единствено от навлизане на видове като дива смокиня (*Ficus carica*) и полски бряст (*Ulmus minor*), които са по-приспособени към повишена соленост и засушаване видове. При теренната работа, предхождаща изготвянето на ДОСВ бе установено, че скалата е покрита с плътен глинест почвен слой поради което вместо типичните за местообитанието видове морският бряг е обрасъл с храсти от драка (*Paliurus spina-christi*) заклевели индивиди дива круша (*Pyrus communis subsp. pyraster*) и единични екземпляри мъждрян (*Fraxinus ornus*). Местообитанието е слабо уязвимо от въздействия с антропогенен произход, тъй като площите със скали са основно на труднодостъпни места, а тези с неантропогенен са основно поради абразионни процеси.

Въздействия с антропогенен произход са основно прокарване на пътеки и стълбища за достъп до акваторията на Черно море и налагащо се брегоукрепване, каквито с реализирането на ИП не се предвиждат. Въздействия изразяващи се в трансформация и деградация на местообитанието не се очакват (степен 0).

Обща оценка: не се очакват въздействия (степен 0)

#### **1410 Средиземноморски солени ливади;**

Местообитанието е представено на много малка площ (0,7ха), в землището на с. Равадиново, до южната граница на защитената зона.

#### **Въздействия от реализирането на ИП.**

Поради разположение на УПИ I-034001 на разстояние по-голямо от 1,5 км от полигони в които е представено местообитанието въздействия не се очакват (степен 0)

Съгласно базата данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, отразена в информационната система за Натура 2000, УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“ е разположен извън границите на полигони с характеристика на природни местообитания 2130 „Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)“ и 2110 „Зараждащи се подвижни дюни“ поради което въздействия върху тези местообитания не се очакват.

### **2110 Зараждащи се подвижни дюни;**

Към местообитание 2110 се отнася онази част от плажната ивица в защитената зона, която активно се използва от туристите за плажуване. Местообитанието е развито по цялата дължина на плажната ивица. То се намира на местата подложени в най-голяма степен на активно човешко присъствие през туристическия сезон.

Поради постоянното утъпкване и почистване, плажните ивици обикновено са лишени от растителност и представляват подвижен пясъчен субстрат. Това важи в зоната заради високото антропогенно натоварване на плажната ивица и от честата им динамика в зависимост от зимните бури и височината на прибой. Растителната покривка е представена от единични растения или групи основно на видовете *Elymus farctus*, *Eryngium maritimum*, *Salsola ruthenica*. В резултат на интензивното ползване като активна плажна ивица се възпрепятства възможността за развитие на зараждащи се дюни.

Установената при картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” площ е 10,4 ха.

### **Въздействия от реализирането на ИП.**

#### **Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;**

УПИ I-034001 е разположен в границите на 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“, но отдалечен от полигони, картирани като тип природно местообитание 2110. При строителните дейности навлизане на земекопни машини и унищожаване на площи от местообитанието няма да бъде предизвикано. Промени в размерите на площта на местообитанието са в границите на естествените промени в резултат на въздействията от преобладаващите по Черноморското крайбрежие ветрове. Поради разположението на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на местообитанието въздействия, изразяващи се в пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване няма да бъдат предизвикани (степен 0).

#### **Фрагментация:**

Към местообитание 2110 се отнася онази част от плажната ивица в защитената зона, която активно се използва от туристите за плажуване. Установено е фрагментиране на местообитанието от изградени и монтирани плажни съоръжения, в плажната ивица. С реализирането на ИП нови промени в площта на местообитанието не се предвиждат поради което въздействията поради фрагментация не се очаква (степен 0).

#### **Трансформация на местообитанието:**

Поради постоянното утъпкване и почистване, плажните ивици обикновено са лишени от растителност и представляват подвижен пясъчен субстрат. Това важи в защитената зона заради високото антропогенно натоварване на плажната ивица и практическата липса на непосещавани или слабо посещавани пясъчни плажове, както и от честите промени в зависимост от зимните бури и височината на прибой. Допълнителни въздействия от дейности в УПИ I-034001 върху местообитанието не се очакват (степен 0).

#### **Въздействия от реализирането на ИП не се очакват (степен 0)**

## **2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни)**

Към местообитание 2120 се отнася почти по цялата дължина на плажната ивица между нос Червенка и най-южната част на плажа в къмпинг Златна рибка. То се намира в зоната на най-голяма степен на активно човешко присъствие през туристическия сезон. В полигоните на разпространение на местообитание 2120 са установени от типичните видове растения: *Ammophila arenaria* subsp. *arundinacea*, *Astrodaucus littoralis*, *Calystegia soldanella*, *Centaurea arenaria*, *Corispermum nitidum*, *Eryngium maritimum*, *Euphorbia paralias*, *Hypocoum ponticum*, *Leymus racemosus* subsp. *sabulosus*, *Maresia nana*, *Medicago falcata* subsp. *tenderiensis*, *M. marina*, *Otanthus maritimus*, *Papaver rumelicum*, *Secale sylvestre*, *Silene conica* subsp. *conomaritima*, *S. thymifolia*, *Stachys maritima*. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза Г” е установено, че местообитание 2120 заема площ от 6.02 ха, докато референтната стойност е 5.00 ха.

### **Въздействия от реализирането на ИП.**

#### **Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;**

УПИ I-034001 е разположен извън границите на полигони с характеристика на природно местообитание 2120 и отделен от него от застроени имоти и действащ къмпинг. При строителните дейности навлизане на земекопни машини и унищожаване на площи от местообитанието няма да бъде предизвикано.

Промените в размерите на площта на местообитанието са в границите на естествените промени в резултат на въздействията от преобладаващите по Черноморското крайбрежие ветрове. Поради разположение на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на местообитанието въздействия, изразяващи се в пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване няма да бъдат предизвикани (степен 0).

#### **Фрагментация:**

Към местообитание 2120 се отнася онази част от плажната ивица в защитената зона, която активно се използва от туристите през лятото. Установено е фрагментиране на местообитанието от монтирани плажни съоръжения в плажната ивица. С реализирането на ИП нови промени в площта на местообитанието не се предвиждат поради което въздействия поради фрагментация не се очакват.

#### **Оценка на въздействието – незначително (степен 1)**

#### **Трансформация на местообитанието:**

Дюнните отнесени към това местообитание се използват за плажуване сравнително по-рядко от почистените от растителност участъци на плажната ивица. В плажа между гр. Черноморец и къмпинг Златна рибка участъците за активно плажуване са в непосредствена близост до полигоните на местообитанието, и се използват за палаткуване, опъване на сенници, като през някои участъци са прокарани пешеходни пътеки вследствие на функционирането на два къмпинга, които са изградени много преди обявяването на защитената зона. Залесените територии или териториите със спонтанно разпространение с видовете с които е извършвано залесяване не засягат пряко полигоните на местообитание 2120, а екстремните условия, повишена соленост и

воден дефицит през горещите летни месеци не позволяват нахлуването на чужди освен характерните за дюнните местообитания видове. В най-близките до УПИ I-034001 картирани като природно местообитание 2120 полигони определящи ще останат въздействията от дейностите в плажната ивица, независимо от строителството в имота. Въздействия не се очакват (степен 0).

**Обща оценка на въздействията; Не се очакват (степен 0)**

**2130 Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни);**

Местообитанието е установено в централната част на плажната ивица между нос. Червенка и р. Факуда (Равадиновска) в най-отдалечената от брега част на плажа. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” местообитанието е картирано с площ в размер на площ от 18,14 ха, докато референтната стойност е 10.77 ха. Полигоните в които е представено местообитанието се пресичат от пътища, а на места са изградени временни постройки. Същевременно то е нарушено и от изкуствени залесявания с черен бор.

**Въздействия от реализирането на ИП.**

**Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;**

УПИ I-034001 е разположен извън границите на полигони с характеристика на природно местообитание 2130 и отделен от него посредством застроени имоти и действащ къмпинг.

В най-близките до УПИ I-034001, картирани като природно местообитание 2130 полигони определящи ще останат въздействията от дейностите в плажната ивица, независимо от застрояването му.

Промените в размерите на площта на местообитанието ще се определят основно от въздействията в площта в която е установено. Поради разположение на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на местообитанието въздействия, изразяващи се в пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване няма да бъдат предизвикани (степен 0).

**Фрагментация:**

Във всички участъци местообитанието е силно фрагментирано от пътища, по които преминават моторни превозни средства, временни постройки и изкуствени залесявания с черен бор. Повече от 90% от неговата площ се намира в неблагоприятно състояние. С реализирането на ИП нови промени в площта на местообитанието не се предвиждат поради което въздействията поради фрагментация не се очакват.

**Оценка на въздействието – не се очакват (степен 0)**

**Трансформация на местообитанието:**

Местообитание 2130\* в ЗЗ “Плаж Градина – Златна рибка” е представено с някои от типичните за него видове, но тяхното разнообразие и численост са силно ограничени. При теренните проучвания беше наблюдавано много малко покритие от характерните видове и по този показател местообитанието е в неблагоприятно състояние в повече от 75% от заемащата площ в зоната. От инвазивните видове в местообитанието са представени аморфата (*Amorpha fruticosa*) и канадската кониза (*Conyza canadensis*). Поради разположение на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на площи в които е установено местообитанието и характерът

му - изграждане на вилна сграда трансформация на местообитанието поради заселване на нехарактерни за него видове не се очаква (степен 0).

**Обща оценка на въздействията; Не се очаква (степен 0)**

**2190 Влажни понижения между дюните;**

Местообитанието е установено в малки участъци в природна забележителност „Пясъчни дюни между къмпингите Златна рибка и Градина“, близо до р. Факуда (Равадиновска) и западната част на природната забележителност, където нивото на подпочвените води е по – високо. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ местообитанието е картирано с площ в размер на площ от 0,355 ха (0,03 % от площта на зоната), което е 5 пъти по-малка площ от референтната (1,798 ха). Тази разлика се дължи на загуба на площ поради пряко унищожаване от строежи, разораване от машини, прокарани алеи и черни пътища, запълване с отпадъци, нарушаване режима на подпочвените води и пресъхване.

**Въздействия от реализирането на ИП.**

**Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;**

УПИ I-034001 е разположен извън границите на полигони с характеристика на природно местообитание 2190 и отделен от него посредством посредством застроени имоти и действащ къмпинг.

Със застрояването на имота промени в нивата на подпочвените води не се очакват.

Поради разположение на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на площи в които е установено местообитанието въздействия, изразяващи се в пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване няма да бъдат предизвикани (степен 0).

**Фрагментация:**

Във всички участъци местообитанието е с фрагментирано от пътища, по които преминават моторни превозни средства. Повече от 90% от неговата площ се намира в неблагоприятно състояние. С реализирането на ИП нови промени в площта на местообитанието не се предвиждат поради което въздействията поради фрагментация не се очакват.

Оценка на въздействието – не се очакват (степен 0)

**Трансформация на местообитанието:**

Местообитание 2190 в 33 “Плаж Градина – Златна рибка” е представено с типична за втория подтип 16.35 съобщества от високи хигрофити обикновена тръстика (*Phragmites australis*), папур (*Typha spp.*), водна леща (*Lemna sp.*) и др. При теренните проучвания са наблюдавани инвазивните видове аморфа (*Amorpha fruticosa*) и канадска кониза (*Conyza canadensis*). Поради разположението на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на местообитанието и характерът му - изграждане на вилна сграда трансформация на местообитанието поради заселване на нехарактерни за него видове не се очаква (степен 0).

**Обща оценка на въздействията; Не се очакват (степен 0)**

**3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или**

### **Hydroharition**

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” местообитанието е картирано с площ в размер от 1,41 ха, (0,12 % от площта на зоната). Природното местообитание е описано като ново установено в района на канала, между стария и новия път Бургас-Созопол. Няма предоставени доказателства относно естествения характер на местообитанието.

#### **Пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване;**

УПИ I-034001 е разположен извън границите на полигони, картирани като тип природно местообитание 3150 и отделен от него посредством действащ къмпинг, застроени площи, асфалтиран път и широколистна трудно проходима гора.

С реализирането на ИП, поради характера му, изграждане на вилна сграда промени в нивата на подпочвените води и пресъхване не се очакват.

Поради разположение на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на местообитанието въздействия, изразяващи се в пряко унищожаване поради урбанизация и застрояване няма да бъдат предизвикани (степен 0).

#### **Фрагментация:**

Местообитанието е с фрагментирано от временни пътища, депониране на земна маса от строителна дейност и засипване.. С реализирането на ИП нови промени в площта на местообитанието не се предвиждат поради което въздействия предизвикващи фрагментацията му не се очакват (степен 0).

#### **Трансформация на местообитанието:**

В природно местообитание 3150 са налични съобщества от високи хигрофити обикновена тръстика (*Phragmites australis*), папур (*Typha spp.*), водна леща (*Lemna sp.*) и др. В местообитанието се наблюдава силна сукцесия и изплитняване. Поради разположение на предвидения за реализирането на ИП терен извън границите на местообитанието и характерът му - изграждане на вилна сграда трансформация на местообитанието поради заселване на нехарактерни за него видове не се очаква. Промяната на съобществата и границите на местообитанието са резултат на сукцесионни процеси.

#### **Обща оценка на въздействията; Не се очакват (степен 0)**

#### **Върху видовете – предмет на опазване**

В проекта за заповед за обявяване на защитената зона в предмета за опазване са включени 3 вида бозайници, от които 2 вида делфини, 4 вида влечуги, 1 вид земноводни и 2 вида риби. Въздействията върху всеки един вид ще бъдат следните.

#### **Бозайници:**

**Пъстър пор (*Vormela peregusna*)** - Малък хищник, от семейство Порови, *Mustelidae*, но имащ самостоятелна филогенетична история и отделен в монотипичен род *Vormela*. Видът е нощно животно и през деня се укрива в подземни убежища, обикновено дупки от лалугери или други животни които разширява. Живее на открит и сух терен. По принцип обитава степи пустини и полупустини. В България предпочита безлесни пространства, но населява и други местообитания- гори, влажни места покрай

реките, рядко храсталаци и редки гори и още по рядко запустели постройки. До голяма степен разпространението на пъстрия пор на дадена територия зависи от наличието на колонии от лалугери, които представляват основния му хранителен ресурс.

В стандартния формуляр на 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” пъстрият пор (*Vormela peregusna*) е включен като наличен (Р), без данни за числеността на популациите му. При картирането по проект „Картиране и определяне природозащитното състояние на бозайници, без прилепи, обособена позиция 4“, видът не е регистриран с преки методи по време на теренната работа в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка”. Оптимална хранителна база на целевия вид не е регистрирана в зоната. Приблизителната численост на пъстрия пор на територията на зона BG0000146, изчислена на базата на предполагаема плътност в пригодните местообитания 1 инд./10 км<sup>2</sup>, е под 1 индивид (при изчислена площ на пригодните местообитания 2,13 км<sup>2</sup>). Зоната е малка по площ и не може самостоятелно да поддържа популация на вида, но тя е от значение за целевия вид, тъй като е част от територии с пригодни местообитания с непрекъснат характер. Площта на потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка”, изчислена въз основа на изготвения модел, възлиза на 212,9 хектара, т.е. приблизително 2 км<sup>2</sup>.

Основните заплахи за вида са увреждане на местообитанията поради западане на пашата и коситба, захрастяване на пасищата и ливадите, пожари, химизация, фрагментация и изолация на популациите, изчезване на лалугерите и едрите гризачи с които се храни, основно лалугери, хомяци, слепи кучета, мишевидни гризачи, рядко жаби, влечуги, мекотели (Спасов, Спиридонов, 1993) и използването на родентициди. Видът е активен през нощта, а през деня се укрива в подземни убежища, обикновено дупки от лалугери или други животни, поради което директни срещи с човека са много редки. Превръщането на пасища с лалугерови колонии в лозя е друга причина за влошаване състоянието на хранителната база през последните години.

#### **Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

##### Въздействия върху вида

##### *Пряко унищожаване на местообитания*

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен извън границите на площта, картирана като пригодни за пъстрия пор местообитания в зоната. Не се засягат ефективно заети местообитания и находища на вида, тъй като същият не е установен в защитената зона. Предвид, че не се засягат пригодни за вида местообитания, въздействия от реализирането на ИП не се очакват (степен 0).

##### *Фрагментация на местообитания*

Първокласните пътища които преминават през защитената зона и потенциални за целевия вид местообитания засягат 73,22 ха, (почти 35% от пригодните площи в зоната) ИП засяга територия близо до границата на защитената зона и пригодни за вида местообитания в които не е установен. Тъй като ИП ще се реализира извън пригодни за вида местообитания фрагментация на местообитанията му няма да бъде предизвикана (степен 0).



**Прекъсване на биокоридори.**

Картираните като биокоридори площи са на запад от пътя Бургас- Созопол, и с реализирането на ИП биокоридори не се прекъсват.

Въздействия не се очакват (степен 0).

**Безпокойство.**

Видът е активен през нощта, а през деня се укрива в подземни убежища далеч, от източници на безпокойство. Като се има предвид, че видът не е установен в защитената зона и с реализирането на ИП не се засягат ефективно заетите му местообитания безпокойство няма да бъде предизвикано (степен 0).

**Смъртност.**

Видът през деня е укрит, поради което няма вероятност от смъртност по време на строителството. Видът е трудно откриваем, подвижен и смъртност е възможна единствено при организиран лов с ловни кучета. Въздействие няма да има (степен 0).

**Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии**

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Унищожаване на укрития	Смъртност на индивиди
Пъстър пор ( <i>Vormela peregusna</i> )	Наличен без данни	Без промени	Степни местообитания	<1%	0	0	0

**Обща оценка на въздействието от реализирането на ИП- Незначително (1)**

**Делфини:**

Делфинът муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*) и афалата (*Tursiops truncatus*) са редки обитатели на откритите морски пространства и частта от защитената зона, представляваща акватория на Черно море.

**Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

Инвестиционното предложение ще се реализира в сухоземната част на защитената зона. ПС на тези видове ще продължи да се определя от други планове и програми, които нямат отношение към реализирането му. Доколкото качеството на морската среда е в зависимост от всички човешки дейности на брега въздействията от реализирането на ИП върху морските бозайници делфин муткур (морска свиня) (*Phocoena phocoena*) и афала (*Tursiops truncatus*) се свеждат до незначителни (степен 1).

**Влечуги и земноводни:**

Леопардов смок (*Elaphe situla*) син. (*Zamenis situla*) - Змия от семейство Смокообразни (*Colubridae*), която в България се среща по долината на Струма до Кресненския пролом на север и в района на Созопол. До началото на 20 век е съществувало и находище край Асеновград. Достига на дължина до 110cm. Съществуват две форми, петниста и ивичеста, които в някои класификации са разглеждани като отделни подвидове. Името на вида се дължи на оцветяването на

петнистата форма, която е по-често срещана в България.

При петнистата форма светлокафявият гръб е осеян с големи, овални по форма червенокафяви или яркочервени петна, очертани с черна ивица. Черни петна има и странично на тялото. Коремът е бял, с множество шахматно разположени черни петна. Тези петна понякога образуват надлъжна ивица.

Местообитанията му са обрасли с треви и храсти сухи и топли скалисти местности. През лятото е активен главно през нощта, а през деня се укрива под камъни или храсти. Храни се главно с дребни гризачи и насекомоядни, по-рядко с гущери, малки на птици и други. Снася 2-4 обли яйца с размер около 36 mm. Безобиден е за човека, въпреки че при улавяне обикновено хапе.

В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен (P), без достатъчно достоверни данни за числеността на популацията му (категория DD). При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в видът не е установен, и няма данни за наличието му през последните 6 години. Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните местообитания на вида.

Отсъствие (клас 0): 1091,66 ha (94,74% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 13,58 ha (1,18%);

Пригодни (клас 2): 30,64 ha (2,66%);

Оптимални(клас 3): 16,40 ha (1,42%).

Като оптимални местообитания са определени терени в природната забележителност „Пясъчни дюни между къмпингите Златна рибка и Градина” режимът на която не позволява никакви други дейности, освен тези определени в заповедта за обявяването ѝ, нос Червенка и малки площи извън границите на защитената зона.

### **Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

#### Въздействия върху вида

##### *Пряко унищожаване на местообитания*

Предвиденият за реализирането на ИП терен не засяга потенциални местообитания на вида в зоната. Напредналата урбанизация в района на ВС „Санта Марина“ изключва оцеляването му поради което същата е непригодна за поддържането на възпроизвеждаща се популация на вида. В границите на природна забележителност „Пясъчни дюни между къмпингите Златна рибка и Градина” са картирани малки площи като оптимални за вида местообитания, но поради малката по размер площ на всяка една от тях (по-малка от 250 квт м) наличието на устойчива популация в такива малки площи не е възможно.

Въздействия поради отнемане на пригодни за вида местообитания не се очакват (степен 0).

##### *Фрагментация на местообитания*

ИП не засяга пригодни за вида местообитания в защитената зона. Не се предвиждат свързани с реализирането му инфраструктурни проекти предизвикващи

фрагментация.

Фрагментация на местообитанията на леопардовия смок няма да бъде предизвикана (степен 0).

### 3. Прекъсване на биокоридори.

Потенциалните местообитания на леопардовия смок (*Elaphe situla*) в защитената зона са слабо свързани. ИП ще се реализира на терен, който не е част от биокоридори, поради което въздействия изразяващи се в прекъсване на биокоридори не се очакват (степен 0).

### Безпокойство.

Тъй като змиите са с примитивна нервна система и при тях липсват външни слухови органи видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Безпокойство не се очаква (степен 0)..

### Смъртност.

Строителството ще се осъществява извън курортния сезон съгласно чл.15 от ЗУЧК когато видът през по-голямата част от този период не е активен. През лятото е активен главно през нощта, а през деня се укрива под камъни или храсти поради което директни срещи с хора през деня в активния туристически сезон са изключени. Територията на която ще се реализира ИП е в границите на територия с напреднала степен на урбанизация в която видът не е установен. Смъртност на индивиди не се очаква (степен 0).

## Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Вид на въздействията		
			Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Смъртност на индивиди
Леопардов смок ( <i>Elaphe situla</i> )	наличен (P),	Без промяна	0	0	0

Обща оценка на въздействията незначителни (степен 1)

**Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)** Обитава открити терени със степна растителност, разредени широколистни гори и храсталаци. Среща се в равнините и ниските части на планините в Южна България източно от Пазарджик, Дунавската равнина, източните части на Предбалкана, Добруджа и Черноморието. Не се заселва обработваеми площи, макар да навлиза в тях за хранене. В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен (P), без достатъчно достоверни данни за числеността му (категория DD).

През пролетта и есента е активен и през деня, но през горещите летни дни през деня се крие в дупки на гризачи, хралупи и под камъните. В храната му преобладават гризачи, птици и яйцата им и по-рядко гущери.

Заплахи за вида са:

Опожаряването през лятото на открити площи с високи сухи треви за поникване

на нова трева за паша на домашните животни след първите дъждове.

Горски пожари възникнали поради небрежност или в резултат на разпространение на огъня при погрешната практика на изгаряне на стърнищата през лятото.

Превръщане на необработваемите земи в обработваеми.

Интензификация на селското стопанство.

Използване на отровни примамки за борба с гризачите.

Урбанизиране на големи площи от местообитанията му.

Прегазването му от автомобили по пътищата и др.

Пряко унищожаване от хора поради страх и ниска екологична култура.

Тъй като при змиите липсват външни слухови органи, не е чувствителен към шумови въздействия.

Конкуренти му са хищни птици и хищниците (лисици, чакали, порове, невестулки), хранещи се с дребни бозайници.

Видът е активен сутрин рано и привечер поради което директните срещи с хора обикновено са редки. При долавяне на вибрации по земната повърхност от движението на по-големи обекти се отдалечава и укрива в обратна на източника им посока.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания в видът не е установен. Няма данни за съществуването му през последните 6 години до провеждането на проекта.

Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните местообитания на вида.

Отсъствие (клас 0): 941,76 ha (81,73% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 0,00 ha (0,00%);

Пригодни (клас 2): 1,29 ha (0,11%);

Оптимални(клас 3): 209,22 ha (18,16%).

Съгласно предоставените от МОСВ пространствени данни по-голямата част от защитената зона е определена като пригодна местообитание, в което видът отсъства (81,73% от площта на зоната).

### **Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

#### Въздействия върху вида

##### *Пряко унищожаване на местообитания*

По характеристиките си теренът на който ще бъде реализирано ИП е определен като пригодна за вида местообитание, но започналата урбанизация изключва оцеляването му в тясната ивица между ВС „Санта Марина“ и морския бряг. Въпреки ,че в ЗЗ са картирани 209,22 ha (18,16% от площта на защитената зона) с оптимални за вида местообитания, наличието на устойчива популация в такива малки площи не е възможно и по тези причини в последните 18 години видът не е установяван. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

**Фрагментация на местообитания**

Не се предвиждат свързани с реализирането на ИП инфраструктурни проекти предизвикващи фрагментация. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

**Прекъсване на биокоридори.**

Потенциалните местообитания на леопардовия смок (*Elaphe situla*) в защитената зона са слабо свързани. ИП ще се реализира на терен, в който биокоридорите се прекъсват, поради наличието на интензивно натоварен през лятото път и територии с напреднала урбанизация поради което въздействието се оценява като незначително (степен 0).

**Безпокойство.**

Тъй като змиите са с примитивна нервна система и при тях липсват външни слухови органи видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Безпокойство не се очаква (степен 0).

**Смъртност.**

Строителството ще се осъществява извън курортния сезон съгласно чл.15 от ЗУЧК когато видът през по-голямата част от този период не е активен. През лятото е активен главно през нощта, а през деня се укрива под камъни или храсти поради което директни срещи с хора през деня в активния туристически сезон са изключени. Територията на която ще се реализира ИП е силно урбанизирана, поради което видът в последните 18 години не е наблюдаван.

Поради ниското демографско обилие очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Смъртност по време на строителството и експлоатацията на сградата не се очаква (степен 0)

**Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии**

Потенциално засегнат вид	Численост в 33	Очаквана численост след реализиране на плана	Вид на въздействията		
			Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Смъртност на индивиди
Пъстър смок ( <i>Elaphe sauromates</i> )	наличен	Без промяна	0	0	0

Обща оценка на въздействията - незначителни 1 (по 5 степенната скала от 1 до 5)

**Сухоземни костенурки (*Testudines*):**

**Шипоопашата костенурка (*Testudo hermani*)** В стандартния формуляр на 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” е включена като налична (P), без достатъчно достоверни данни за числеността на популацията ѝ (категория DD). Среща се по хълмисти местности с храсти и нискоствелени гори. Най-висока е плътността на популациите в районите с храсти и разредени гори в нископланинския пояс в Южна България. При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в

рамките на полевите проучвания в видът не е установен. Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните местообитания на вида.

Отсъствие: 963,72 ha (83,64% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни: 124,55 ha (10,81%);

Пригодни: 59,37 ha (5,15%);

Оптимални: 4,64 ha (0,40%). Пригодни и оптимални местообитания са картирани в частта от защитената зона, която е покрита с редки гори.

### **Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

#### Въздействия върху вида

По характеристиките си теренът на който ще бъде реализирано ИП е определен като слабо пригоден за вида местообитание, но започналата урбанизация изключва оцеляването му в тясната ивица между ВС „Санта Марина“ и морския бряг. Въздействието поради отнемане на местообитания се оценява като незначително (степен 1).

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга слабо пригодни за вида местообитания в границите на защитената зона. Не се предвиждат свързани с реализирането му инфраструктурни проекти предизвикващи фрагментация. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

#### *3. Прекъсване на биокоридори.*

Потенциалните местообитания на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermani*) в защитената зона са свързани. ИП ще се реализира на терен, който не е част от биокоридори, поради което въздействието се оценява като незначително (степен 0).

#### *4. Безпокойство.*

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

#### *5. Смъртност.*

Строителството ще се осъществява извън курортния сезон съгласно съгласно чл.15 от ЗУЧК когато видът през по-голямата част от този период не е активен. Поради ниското демографско обилие очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

**Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)** В стандартния формуляр на ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“ е включена като много рядка (V), без данни за числеността на популациите ѝ (категория Р).

Обитава открити местности с тревна растителност, редки храсти и нискостеблени гори. Най-висока численост има в крайнините на широколистни гори и полустепни пространства с рядка храстова растителност. Среща се и по крайбрежни пясъчни дюни в близост до широколистни гори.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3:

Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги” в рамките на полевите проучвания присъствието на целевия вид е регистрирано с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди (възрастни, неполово зрели, яйца, останки от намерени мъртви екземпляри). В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 4 екземпляра, от които: 1 мъжки, 2 женски и 1 неполово зрял. Установена е в източната част на защитената зона на територията на къмпинг Златна рибка. Установеното обилие по време на теренните изследвания е 0,40 екз. на 1000 м Чрез моделиране с използване на софтуерът MaxEnt е определена площта на потенциалните местообитания на вида.

Отсъствие (клас 0): 942,88 ha (81,83% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 66,74 ha (5,79%);

Пригодни (клас 2): 125,44 ha (10,89%);

Оптимални (клас 3): 17,22 ha (1,49%). Пригодни и оптимални местообитания са картирани в частта от защитената зона, която е покрита с редки гори в източната и западната част на защитената зона.

### **Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

#### Въздействия върху вида

По характеристиките си теренът на който ще бъде реализирано ИП е определен като слабо пригоден за вида местообитание, но започналата урбанизация изключва оцеляването му в тясната ивица между ВС „Санта Марина“ и морския бряг. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга незначителна част от пригодните за вида местообитания в границите на защитената зона. Не се предвиждат свързани с реализирането му инфраструктурни проекти предизвикващи фрагментация. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

#### *Прекъсване на биокоридори.*

Местообитанията на шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) в защитената зона и извън границите са слабо свързани. ИП ще се реализира на терен, който не част от биокоридори, поради което въздействието се оценява като незначително (степен 1).

#### *Безпокойство.*

Тъй като сухоземните костенурки са с примитивна нервна система видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

#### *Смъртност.*

Строителството ще се осъществява извън курортния сезон съгласно чл.15 от ЗУЧК когато видът през по-голямата част от този период не е активен. Поради ниското демографско обилие очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност ще бъде в границите на естествената. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

**Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии**

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията			
				Намаляване площта на местообитанията	Фрагментация на популацията	Пожари	Пряко унищожаване
Шипобедрена костенурка ( <i>Testudo graeca</i> )	налична	Без промени	храсталаци гори сухи тревни площи	<1%	0	0	0
Шипоопашата костенурка ( <i>Testudo hermanni</i> )	много рядка	Без промени	храсталаци гори сухи тревни площи	<1%	0	0	0

Обща оценка на въздействията - незначителни (степен 1)

**Въздействия върху земноводните предмет на опазване в BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“;**

Предмет на опазване в защитената зона е 1 вид от земноводните. Реализирането на ИП не е свързано със заустване на непречистени производствени и битовофекални води, замърсяване на водоприемници, пресушаване или унищожаване на съществуващи водни обекти, служещи за размножаване и местообитания на възрастните или във ларвен стадий. Въздействията върху вида ще бъдат следните:

**Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)** - Среща се почти в цялата страна до около 1500m н.в. Обитава застояли, обрасли с водна растителност водоеми и техните околности. Сухоземната фаза обитава крайнини на гори и храсталаци в близост до водоемите за размножаване (до около 300m от тях в зависимост от влажността на субстрата). В стандартния формуляр на защитената зона е включен като установен без данни за числеността на популациите му. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите). В стандартния формуляр на ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“ е включен като наличен (P), без данни за числеността на популациите му.

Заплахите за вида са предимно от антропогенен произход, тъй като в случай на естествено пресъхване по време на сушавия период и с пресъхването на водоемите възрастните индивиди се заравят дълбоко в грунда или се оттеглят по течението на водните тела, които обитават.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 3: Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги“ в рамките на полевите проучвания присъствието на целевия вид е регистрирано с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди (възрастни, неполово зрели, ларви, яйца). В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 2 екземпляра (възрастни). Чрез индуктивно моделиране е определена площта на потенциалните местообитания на вида.

Отсъствие (клас 0): 942,27 ha (81,77% от цялата територия на зоната);

Слабо пригодни (клас 1): 3,49 ha (0,30%);

Пригодни (клас 2): 68,06 ha (5,91%);



Оптимални (клас 3): 138,46 ha (12,02%).

Като потенциални местообитания за водната фаза са определени стоящите водоеми, а за сухоземната крайбрежната ивица, между градовете Созопол и Черноморец.

### Оценка на въздействията от реализирането на ИП;

#### Въздействия върху вида

##### Пряко унищожаване на местообитания

По характеристиките си теренът на който ще бъде реализирано ИП е определен като слабо пригоден за сухоземната фаза на вида местообитание, но започналата урбанизация изключва оцеляването му в тясната ивица между ВС „Санта Марина“ и морския бряг. Поради незначителната по размер площ, която ще бъде застроена въздействието се оценява като незначително (степен 1).

##### Фрагментация на местообитания

ИП не засяга незначителна част от пригодните за вида местообитания в защитената зона. Не се предвиждат свързани с реализирането му инфраструктурни проекти предизвикващи фрагментация. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

##### Прекъсване на биокоридори.

Местообитанията на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*) в защитената зона са свързани. Не се предвиждат свързани с ИП инфраструктурни проекти, представляващи бариери за разпространението му в границите на защитената зона. ИП ще се реализира на терен, който не е част от биокоридори, поради което въздействието се оценява като незначително (степен 1).

##### Безпокойство.

Тъй като видът е с примитивна нервна система не е чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Безпокойство няма да бъде предизвикано (степен 0).

##### Смъртност.

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и не представлява заплаха за местообитанията на вида. Инвестиционното предложение ще се реализира на територия определена като пригодна за сухоземната фаза местообитание същата е част от хранителните вериги на голям брой птици и дребни бозайници. Смъртност на индивиди която да предизвика спад в числеността на популацията на вида не се очаква. Въздействието се оценява като незначително (степен 1).

### Таблична оценка с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ОУП	Местообитание на вида	Вид на въздействията	
				Пресушаване на водоеми	Замърсяване на водоеми
Голям гребенест тритон ( <i>Triturus karelinii</i> )	Регистриран без данни за числеността му	Без промени	водни площи с бавнотечещи и застоенни води	0	0

Обща оценка на въздействията незначителни (степен 1)

**Въздействия върху рибите предмет на опазване в ЗЗ ВГ ВГ0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“;**

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаването или замърсяването на водните обекти в защитената зона, така че целият клас риби не е застрашен от реализирането му. Въздействията върху всеки един вид ще бъдат както следва:

**Карагъоз (*Alosa immaculata*)** син. (*Alosa pontica*) - Вид селдова проходна риба. Изхранва се в солени води, а за размножаване навлиза в сладките води на реките. Хайверът е пелагичен и се носи по течението на реката до излюпването на личинките. В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен (P) без данни за популацията му. Обитава частта от защитената зона която е морска акватория. В зоната няма потенциални или оптимални сладководни местообитания и такива не са картирани.

**Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

Не се предвижда заустване на непречистени отпадни води в акваторията на Черно море поради наложените забрани съобразно българското законодателство.

Не се предвиждат дейности в акваторията на Черно море.

**Реализирането на ИП ще бъде с незначителни въздействия върху вида (степен 1)**

**Малък карагъоз (*Alosa tanaica*)** - Вид селдова проходна риба. Изхранва се в солени води, а за размножаване навлиза в сладките води на реките. Хайверът е пелагичен и се носи по течението на реката до излюпването на личинките. В стандартния формуляр на защитената зона е включен като рядък (R) без данни за популацията му. Обитава частта от защитената зона която е морска акватория. В зоната няма потенциални или оптимални сладководни местообитания и такива не са картирани.

**Оценка на въздействията от реализирането на ИП;**

Не се предвижда заустване на непречистени отпадни води в акваторията на Черно море поради наложените забрани съобразно българското законодателство.

Не се предвиждат дейности в акваторията на Черно море.

**Реализирането на ИП ще бъде с незначителни въздействия върху вида (степен 1)**

**Реализирането на ИП ще бъде с незначителни въздействия върху представителите на рибите (степен 1)**

**5.2. Описание и анализ на въздействието на ИП върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение.**

**5.2.1. Защитена зона ВГ00002077 „Бакърлъка“;**

**Структура**

Инвестиционното предложение ще се реализира на малка площ в границите на защитената зона. Поради това не се очаква въздействие върху структурата на защитена

зона BG00002077 „Бакърлъка“ по Директивата за птиците.

### **Функции и природозащитни цели**

#### **Загуба на местообитания**

За реализирането на инвестиционното предложение е предвиден имот с площ с площ 1 894дка, с трайно предназначение „урбанизирана“ и начин на трайно ползване: „ниско застрояване (до 10 m)“, чиито размери представляват 0,000565% от сухоземната площ на защитената зона, което е нищожно малка част от местообитанията на птиците които се опазват в нея.

Територията на ЗЗ включва и 209,6 кв км морски пространства които са местообитания на водолюбиви птици. При предвидените градоустройствени показатели плътност за застрояване 20% и минимално озеленяване по-голямо 65% местообитанията на водолюбивите птици и обитателите на пояса на широколистните гори до 500м н м в ще останат напълно незасегнати и в незначителна степен ще бъдат засегнати местообитанията на обитателите на открити площи, обработваеми и необработваеми земи, ивици и групи дървета в откритите площи, храсталаци, пясъчни дюни и зелени площи в населените места.

Птиците предмет на опазване в ЗЗ „Бакърлъка“, които зимуват у нас основно са обитатели на водни басейни, така че основните строителни дейности, няма да окажат никакво въздействие в периода на осъществяването им, поради отдалечеността на водните обекти, в които зимуват. Останалата част са прелетни и няма да бъдат обект на безпокойство поради липсата им по време на основните строителни дейности.

Реализирането на инвестиционното предложение не засяга места за гнездене и струпване по време на миграции и зимуване на описаните в заповедта за обявяване на защитената зона мигриращи видове птици, които подлежат на опазване съгласно чл. 6, ал.1, т.4 от Закона за биологичното разнообразие.

Птиците, които линейт (сменят пера) и са уязвими в този период поради ограничените си възможности за летене до подмяната на маховите пера са водоплаващи птици за които предвидената за реализиране на инвестиционното предложение площ определено не представлява влажна зона или воден обект обрасъл с растителност позволяващ укритие по време на линееенето.

Нискоетажното строителство не засяга безопасността на въздушни коридори и места за пренощуване и безпрепятствено придвижване на мигриращи грабливи птици, щъркели, пеликани и жерави, защитени от чл. 6, ал.1, т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, по време на ежегодните им есенни и пролетни прелети. Не се засягат горски местообитания, тревни местообитания и местообитания на други видове птици, застрашени в Европа, съгласно Бернската конвенция.

Инвестиционното предложение ще се реализира на незначителна спрямо общата площ на ЗЗ „Бакърлъка“, без да се засягат местообитания на застрашени видове птици, което не води до нарушаване на целостта ѝ.

Реализирането на инвестиционното намерение няма да доведе до фрагментация на популации, на видове предмет на опазване в зоната поради това, че на предвидения за осъществяването му терен не са регистрирани като гнездещи видове от популации, за

които реализирането му представлява потенциал за фрагментацията им, а в частта от защитената зона която е заета от широколистни листопадни гори, храстови съобщества, смесени гори, сухи тревни съобщества и степи не е предвидена промяна на предназначението на земите и строителство и същите ще продължат да изпълняват функциите си на места за почивка, хранене и обмяна на генетичен материал от различни популации.

### **Фрагментация**

Не се очаква фрагментация на местообитанията на видове птици предмет на опазване в защитената зона. В случая популациите на птиците, предмет на опазване в защитената зона поради големите си възможности за придвижване на големи разстояния са слабо уязвими от фрагментиране, като основните фактори за фрагментация са с свързани с тотална подмяна на местообитанията- замяна на широколистни гори с иглолистни, усвояване на големи масиви за селското стопанство, големи горски пожари и др, каквито не се предвиждат с реализирането на ИП.

**Обезпокояване на видове** – всички дейности по време на реализирането на ИП ще се осъществят на разстояние по-голямо от прага на чувствителност на птиците. Зимуващите в тази част от защитената зона птици се придържат на безопасно разстояние и не проявяват чувствителност спрямо действията на брега. Видовете които се срещат по време на туристическия сезон, кormорани, чайки и рибарки са адаптирани и слабо чувствителни към човешко присъствие и се срещат постоянно в крайбрежната зона през активния курортен сезон. С реализирането на ИП няма да бъде предизвикано безпокойство на птиците които се опазват в защитената зона в местата им за размножение, зимуване и почивка по време на миграция.

### **Нарушаване на видовия състав**

Видовият състав на обитаващите района на ВС „Санта Марина“ птици е исторически определен, като предвидената за застрояване част от него се обитава от ограничен брой, приспособени към урбанизирана среда птици като след реализирането на проекта промяна не се очаква. Въздействията върху птиците ще бъдат аналогични на въздействията от дейностите във всяка друга урбанизирана територия. Въздействията ще бъдат под прага на чувствителност за птиците, които обитават прилежащата на ВС „Санта Марина“ и къмпинг „Златна рибка“ акватория на Черно море и всякакви, твърдения за евентуална промяна на числеността им в границите на защитената зона вследствие реализиране на ИП ще бъдат некоректни.

### **Въздействия по време на строителството:**

Строителството съгласно изискванията на ЗУЧК ще се осъществи след приключване на курортния сезон и през зимните месеци, когато есенните миграции на птиците ще са приключили и в района ще останат само постоянните видове. Инвестиционното предложение се реализира в район със започнала урбанизация и застроени територии.

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен в територия с напреднала степен на урбанизация поради което използването на територията като място за хранене и почивка от вписаните в заповедта на МОСВ за обявяване на

защитената зона птици е ограничено. Предвидените по ОУП на община Созопол за Устройствена зона Ок 2/5 градоустройствени показатели, допускат строителство на нискоетажни сгради и съоръжения при което използването на строителни машини - багер, самосвали, бетон помпа и бетоновози ще бъде краткосрочно. По предварителни проучвания издаваният шум от тези машини е в рамките на 75dB, а на 50 м от тях ще спадне до 45dB, което е в рамките на допустимото от Наредба №2 за мониторинг на шума. При съблюдаване спазването на изискванията на Наредба № 6/2006г на МЗ и МОСВ за показателите на шум в околната среда няма да се доведе до безпокойство на видове птици, предмет на опазване в защитената зона, което характеризира въздействието от шум от строителството като незначително (степен 1)..

Отделеният при строителството хумус ще бъде използван повторно при озеленяването, регламентирано с чл.14, ал.1 от Закона за опазване на земеделските земи. Част от изкопаните маси ще бъдат използвани за пълнеж и коригиране на неравностите по терена, а останалата част и строителните отпадъци ще бъдат депонирани по направление от община Созопол, предоставящо се едновременно с разрешението за строеж и протокола за разкриване на строителна площадка.

По време на строителните дейности преките въздействия върху защитената зона ще бъдат краткотрайни, периодични в границите на работния ден, незначителни и с локален характер.

#### **Въздействия по време на експлоатацията на сградите и съоръженията;**

Реализирането на инвестиционното предложение предвижда предимно сезонно използване на вилната сграда и съоръженията към нея.

Очакваните въздействия свързани с експлоатацията на сградите и съоръженията които се предвиждат ще бъдат ограничени в обема на вилната сграда и площта на УПИ I-034001.

Всички въздействия ще бъдат сведени до допустимите за урбанизирани територии, като ще бъдат с обхват в границите на обема на сградите и имота.

В случая реализирането на инвестиционното предложение не предвижда дейности, надвишаващи допустимите стойности за шум и концентрации на веществата които се емитират по време на експлоатацията.

Основното натоварване ще бъде през месеците юни, юли и август, когато мътенето, пролетните миграции на прелетните птици ще са приключили, а районът ще бъде с минимално човешко присъствие в останалата част от годината, когато къмпингът ще бъде затворен В случая прякото въздействие от експлоатацията на инвестиционното предложение по време на мътенето, пролетните и есенните миграции на птиците ще бъде незначително и със сезонен характер.

#### **Химически промени**

Няма да настъпят.

#### **Хидрогеоложки промени**

Не се очакват.

#### **Геоложки промени**

Не се очакват.

#### **Други промени**

Не се очакват.

Реализирането на ИП **няма да окаже** пряко и значимо косвено въздействие върху целостта за защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели, както по време на реализацията, така и при експлоатацията. Няма да бъдат засегнати местообитания на видове птици, които се опазват в защитената зона поради което не са необходими специални компенсиращи мерки.

#### **Кумулативен ефект от въздействията;**

Строителството в УПИ I-034001 ще се извърши в съответствие със Закона за устройство на територията, Закона за устройство на Черноморското крайбрежие и норми определени от Наредба № 7 на МРРБ за ПНУОВТУЗ, предвиждащи минимални параметри на застрояване на територията на Устройствена зона Ок2/5 в която е разположен имота. Очакваните въздействия от реализирането на инвестиционното намерение и предвидените за строеж вилна сграда и съоръжения са в рамките на предвижданията по ОУП на община Созопол.

Очакваните въздействия от реализирането на инвестиционното предложение, чрез отделяне на емисии, генерирани отпадъци и други физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху типовете местообитания и видовете предмет на опазване в ЗЗ „Бакърлъка“ могат да се характеризират като незначителни, тъй като допустимите стойности са гарантирани от националното законодателство. Емисиите от сградата и съоръженията ще бъдат с незначителни концентрации на увреждащи качеството на атмосферния въздух и водите компоненти и в съответствие със съществуващото законодателство в Република България и кумулативен ефект няма да се формира.

Генерираният от дейностите във вилната сграда и съоръженията шум ще бъде в рамките на нормите на Наредба № 6/2006г на МЗ и МОСВ за показателите на шум в околната среда и кумулативен ефект по отношение на шума не се очаква.

По отношение на антропогенното присъствие реализирането на инвестиционното предложение, както и всички други на територията се извършва в съответствие с чл. 18 ал.1 и чл.19 от Закона за устройство на Черноморското крайбрежие. До този момент на авторите на доклада не са известни нарушения на процедурите предвидени по чл. 19 от същия закон, което е гаранция, че антропогенното присъствие на територията след реализацията на инвестиционното предложение ще бъде в границите на предвиденото по ОУП на Община Созопол. В случай на реализирането на всички предвидени в ОУП на община Созопол инвестиционни предложения ще бъдат засегнати няколко Класа местообитания: Екстензивни зърнени култури (2.86%), Друга орна земя (0.99%), Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (0.06%), Други горски земи (0.04%), Други земеделски земи (0.69%), които заемат незначителна част от защитената зона. Най-значимата за птиците част от защитената зона обхваща морски райони и заливи, които заемат 63% от територията на защитената зона, широколистни листопадни гори, храстови съобщества, смесени гори и сухи тревни съобщества, степи ще остане незасегната от реализирането на инвестиционното предложение. Територията на Устройствена зона Ок2/5 в която попада УПИ I-034001 е включена в баланса на ОУП на община Созопол, за одобряването на

който МОСВ вече се е произнесло, поради което е застрояването на имота не води до увеличаването на общия кумулативен ефект, за който е преценено, че е в рамките на допустимия и няма да предизвика отрицателни въздействия върху предмета на опазване на 33 BG 0002077 Бакърлъка.

### **5.2.2. Защитена зона BG BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка”**

#### **Структура**

Реализирането на ИП не е свързано с отделяне на емисии, генерирани отпадъци и други физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда или оказали негативно въздействие върху типовете местообитания и видовете предмет на опазване в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” Реализирането на ИП не засяга водоеми, мочурища, специфични растителни и животински местообитания от значение за видовете предмет на опазване в защитената зона, представляващи ключови елементи в нея.

Ще бъде засегната незначителна част от защитената зона 1,894дка, съставляващи 0,0152% от сухоземната ѝ площ. Възможно е краткосрочно обезпокояване на някои животински видове, но трайно прогонване не се очаква.

**Не се очаква** с реализирането на ИП да настъпят промени в структурата, функциите и природозащитните цели по отношение на растителността и природните местообитания в защитената зона.

#### **Функции и природозащитни цели;**

##### **Загуба на местообитания**

Реализирането на ИП **не е свързано** с увреждане поради застрояване или други причини на типове природни местообитания които се опазват в защитената тъй като ИП ще се реализира извън площи в които те са установени.

Както по време на направените, предхождащи изготвянето на ДОСВ наблюдения, така и по време на картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ в тази част на защитената зона не са установени видовете, чиито потенциални местообитания ще бъдат засегнати и същата не е от значение за поддържане на жизнеспособни популации, оцеляването и благоприятния им природозащитен статус. Ще бъде засегната незначителна част (1,894дка) слабо пригодни и пригодни местообитания на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelini*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Леопардов смок (*Elaphe situla*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) в периферната част на защитената зона, в която поради напредналата урбанизация липсват условия за поддържане на жизненоважни популации, нито пък е възможно възстановяване на засегнатите слабо пригодни и пригодни местообитания в тази част на защитената зона.

Не се засягат площи от жизнено важно значение за оцеляването и поддържане на оптимална численост на видовете които се опазват в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка”.

#### **Фрагментация**

Поради разположението на предвидения за реализирането на ИП терен в

периферната част на защитената зона и засегнатата незначителна част фрагментацията на засегнатите местообитанията на по-горе посочените видове, предмет на опазване в нея ще бъде незначителна, а фрагментацията на природни местообитания няма да бъде предизвикана.

**Обезпокояване на видове** – От бозайниците, които се опазват в сухоземната част на защитената зона пъстрият пор е трудно откриваем вид, укриващ се през деня в подземни местообитания далеч от потенциални източници на безпокойство и по тези причини безпокойство на индивиди от този вид по време на строителството и експлоатацията не се очаква. Останалите животински видове, поради примитивната им нервна система не са чувствителни към безпокойство и ответните им реакции при наличие на източник на дразнение се подчиняват на вродени инстинкти, с изключение на двата вида делфини, които обитават откритите морски пространства в които въздействията от реализирането на ИП ще бъдат недоловими.

#### **Нарушаване на видовия състав**

Инвестиционното предложение ще се реализира на територия в напреднала степен на урбанизация в която съставът на обитаващите я животински видове се е формирал в продължение на много години в процеса на усвояване на земеделските земи и последвалата я урбанизация поради което нови промени във видовия състав не се очакват. Територията не е част от находище на защитени растителни видове и природно местообитание за което в заповедта за обявяването на защитената зона са включени забрани, поради което и за напред съставът ѝ ще се определя съобразно желанията на собственика и изготвения озеленителен проект.

#### **Химически промени**

Няма да настъпят.

#### **Хидрогеоложки промени**

Не се очакват.

#### **Геоложки промени**

Не се очакват, тъй като ще бъде засегнат само земната повърхност.

#### **Други промени**

Не се очакват.

Реализирането на ИП **няма да окаже** пряко и значимо косвено въздействие върху целостта за защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели, както по време на реализацията, така и при експлоатацията. Тъй като площта на засегнатите местообитания на видовете, които се опазват е незначителна не са необходими специални компенсирани мерки.

#### **Кумулативен ефект от въздействията;**

Строителството в УПИ I-034001 ще се извърши в съответствие със Закона за устройство на територията, Закона за устройство на Черноморското крайбрежие и норми определени от Наредба № 7 на МРРБ за ПНУОВТУЗ, предвиждащи минимални параметри на застрояване на територията на Устройствена зона Ож2/5 в която е разположен имота. Очакваните въздействия от реализирането на инвестиционното намерение и предвидените за строеж вилна сграда и съоръжения са в рамките на предвижданията по ОУП на община Созопол.



Инвестиционното предложение ще се реализира в периферната част на защитената зона с незначителна загуба на местообитания поради урбанизация и застрояване. Тъй като инвестиционното предложение ще се реализира на територия с напреднала степен на урбанизация, а в съседство с предвидения за реализирането на ИП терен не се извършват дейности представляващи потенциал за негативно въздействие върху околната среда кумулативния ефект безпокойство на индивиди и влошаване качеството на местообитанията на обитаващите защитената зона животински видове ще бъде незначителен. При реализирането на всички предвидени по ОУП на Община Созопол инвестиционни предложения в границите на Защитената зона ще бъдат засегнати 1.6% от територията на защитената зона.

На база основните характеристики (предназначение), броя и местоположението на изброените планове и ИП които се предвиждат съгласно ОУП на Община Созопол, може да се заключи, че при реализацията на инвестиционното предложение в посочените граници **не се очаква** допълнително кумулативно натоварване в защитената зона.

**6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на проекта/инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.**

За опазването на природните местообитания и местообитанията на целевите видове в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” и птиците предмет на опазване в 33 BG0002077 „Бакърлъка“ се предвиждат следните мерки, които трябва да бъдат приложени при реализирането на ИП:

Преди започване на дейностите по проекта да се обособи временна площадка с места за складиране и съхранение на строителните материали, домуване на машините и за събиране на строителните отпадъци.

Да се определят и сигнализируют местата със специфични рискове.

Да не се допуска изхвърляне на води от промиване на бетоновози и бетонопомпи на нерегламентирани за това места и по-специално, отводнителния канал между стария и новия път Бургас – Созопол и р. Факуда.

Постигнат резултат: Недопускане увреждане на природни местообитания и местообитания, на целеви за опазване видове в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” чийто жизнен цикъл е свързан с наличието на водна среда.

Във въстъпителния и периодичните инструктажи/обучение на работниците и техническия персонал да бъдат включени инструкции, относно видовете, предмет на опазване и техните местообитания в 33 BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” и BG0002077 „Бакърлъка“.

Постигнат резултат: Недопускане безпокойство и унищожаване на видове и местообитанията им и типове природни местообитания които се опазват в BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” и птици, които се опазват в 33 BG0002077 „Бакърлъка“.

Изкопните дейности да се извършат без използване на взривяване.

Постигнат резултат: Недопускане разрушаване на природно местообитание 1240

стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*.

Да не се допуска изграждане на бетонни стълбища от УПИ I-034001, в местност „Св. Марина“ по КК на гр. Созопол до морския бряг.

Постигнат резултат: Недопускане разрушаване на природно местообитание 1240 стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium*.

## **7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона, включително нулева алтернатива.**

Алтернатива на местоположението. По отношение местоположението на предвидения за реализиране на инвестиционното предложение терен липсват алтернативни решения. Същият е в границите на урбанизирана територия с НТП Ниско застрояване (до 10 m). и предвидена по ОУП на гр. Созопол устройствена зона и строителството в него е в съответствие с начина му на трайно ползване. Реализирането на ИП не е в противоречие с наложения в заповедта за опазване на защитената зона „Бакърлъка“ и проекта за заповед за обявяване на ЗЗ „Плаж Градина – Златна рибка“ режим. В дадения случай алтернативите са лимитирани в границите на собствеността и начина на трайно ползване на територията. Възможните алтернативни решения са по отношението на разположението на сградата и конкретно изграждането ѝ като еднообемна или двуобемна (от две крила) при едни и същи градоустройствени показатели, спомагателните съоръжения, зелените площи. Тези възможности са разгледани при изготвянето на проекта и съобразени с транспортния достъп и възможностите за най-добро озеленяване и изискванията за спазване на отстоянията към съседните имоти и минимизиране върху обитаващите близките терени животински видове. В този аспект съществуващите дадености и ограничения не предоставят големи възможности за алтернативи, тъй като приетите решения в случая са най-оптималните.

### **Нулева алтернатива**

Нулева алтернатива:

Според т. 8 на допълнителните разпоредби на наредбата за оценка на съвместимостта на планове и програми с целите на опазване на защитените зони „нулевата алтернатива“ е описание на настоящото състояние и последиците от него в случаите, когато инвестиционните намерения, които се предлагат не могат да бъдат осъществени.

При „нулевата алтернатива“ ще се изгради еднообемна вилна сграда за изграждането на която е издадено разрешение за строеж.

При прилагането на нулевата алтернатива, чрез изграждане на еднообемна сграда за която има издадено разрешение за строеж ще бъде отстранена съществуващата дървесна растителност, поради което изграждането на двуобемна, състояща се от две крила свързани посредством пасарелка на ниво етаж сграда е по удачното решение, поради което прилагането на нулевата алтернатива не се налага.

## **8. Картен материал с местоположението на ИП спрямо защитени зони BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“ и BG0002077 „Бакърлъка“**

При изготвянето на доклада са използвани скица на УПИ I-034001, местност „Св. Марина“, идентичен с ПИ с идентификатор 67800.34.25 по КК на гр. Созопол

Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“

карти на защитени зони BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” и BG0002077 „Бакърлъка”.



Фиг.4. Разположение на ИП спрямо 33 BG 0002077 „Бакърлъка”



Фиг. 5. Разположение на ИП спрямо 33 BG0002043 „Плаж Градина Златна рибка”.

### 9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС

При изготвянето на Доклада за оценка за степента на въздействие върху защитени зони BG0002077 „Бакърлъка” по Директивата за опазване на дивите птици и BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка” обявена по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна на инвестиционно предложение „Изграждане на вилна сграда с басейн в УПИ I-034001, в местност „Св. Марина”, (ПИ с

идентификатор 67800.34.25 по КК на гр. Созопол)“ с възложител „ОРТУС ПРОДЖЕКТ“ ЕООД е използван принципа на превантивността, като предметът на опазване на защитените зони е изведен приоритетно. С реализирането на инвестиционното предложение се очаква запазване целостта на двете защитени зони без разпокъсване, нарушаване и значителна загуба на местообитания включени в Директива 92/43 ЕЕС и Директива 79/409 ЕЕС.

Очакваното въздействие върху видовете предмет на опазване в зоните ще бъде незначително, без да се потиска мигрирането и размножението им.

Кумулативните въздействия от дейности, свързани с реализирането на ИП ще бъдат незначителни, без да се променя съществуващото положение в защитените зони.

С реализирането инвестиционното предложение няма да бъдат увредени подлежащи на опазване природни местообитания и предизвикани препятствия в миграционни коридори на птиците предмет на опазване в зона BG0002077 „Бакърлъка“.

Реализирането на ИП не е в противоречие с наложения в Заповедта за обявяването на ЗЗ BG0002077 „Бакърлъка“ режим и не е в противоречие с целите за постигането на които е обявена.

Очакваното въздействие върху видовете предмет на опазване в зоните ще бъде незначително, без да се потиска мигрирането и размножението им.

С реализирането инвестиционното предложение няма да бъдат увредени подлежащи на опазване местообитания и предизвикани препятствия в миграционни коридори на птиците предмет на опазване в съседната зона BG0002077 „Бакърлъка“.

Предвиденият за реализирането на ИП терен е разположен в периферната част на ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“ и съгласно предоставените от МОСВ пространствени данни извън природни местообитания 2110 Зараждащи се подвижни дюни, 2120 Подвижни дюни с *Ammophila arenaria* по крайбрежната ивица (бели дюни) точка и 2130\* Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни), поради което същите ще останат незасегнати. При спазване на изискванията на българското природозащитно законодателство, наложените в проекта за заповед за обявяване на ЗЗ BG0000146 „Плаж Градина – Златна рибка“, забрани и мерки в ДОСВ природни местообитания 1240 стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове *Limonium* и 1160 Обширни плитки заливи ще бъдат запазени.

Засегнатата част от местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelini*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Леопардов смок (*Elaphe situla*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) е незначителна и няма да предизвика промени в числеността на популациите им

С реализирането на ИП няма да се допусне замърсяване и увреждане на влажни зони реки, потоци и акваторията на Черно море поради което въздействията върху обитаващите водна среда видове в двете защитени ще бъдат незначителни.

Кумулативните въздействия от дейности, свързани с реализирането на ИП ще бъдат незначителни, без да се променя съществуващото положение в защитените зони.

Във връзка с по-горе изложеното авторите на ДОСВ предлагат компетентният орган да съгласува инвестиционното предложение.

**10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение**

Няма такива обстоятелства.

**11 Информация за използваните методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието и източници на информация**

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени видове птици в България.

Прогнозната оценка е на база информацията за степента на засягане на съответния вид и неговия хобитата в района на ИП.

Направените анализи и изводи са в съответствие с изискванията на Директивите на Европейския съюз, хармонизираното българско природозащитно законодателство и на всички международни конвенции, по които България е страна.

Използвана е справочна литература, Уеб страници и публикации от НПО, като източници на информация за региона и защитените зони.

Методиките, които са използвани са представени в списъка с литературните източници в следващия раздел.

Птиците в бреговата ивица и акваторията на Черно море са определени визуално въз основа на направените наблюдения, като при трудности в определянето на видовете е ползван определителя Collins Bird guide 2009г.

Обследването на птиците е извършено чрез прилагането на трансектния метод (Line transects methods Bibby et al., 1992) като са отчетени нереещи птици и такива, ползващи като миграционни коридори въздушното пространство над обследваната територия.

Наблюденията на птиците са извършвани рано сутрин по време на излитането от местата за нощуване. Проучванията са извършвани с помощта на бинокъл Opticron с увеличение 8 x 40.

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени видове птици в България.

За оценка на степента на въздействията върху птиците предмет на опазване в защитените зони и техните местообитания е използвана 5 степенна скала (Percival 2003), представена в таблицата по-долу и ползвана в Ирландия, която също е член на ЕС.

*Таблица: № 1. Определяне на степента на въздействията:*

<b>Степен</b>	<b>Описание на въздействията</b>
<b>Много висока -5</b>	Тотална промяна или много голяма загуба на ключови елементи на защитената зона или характеристики на

Степен	Описание на въздействията
	основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до коренна промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото ще бъде напълно променено <b>критерий от площта на включените в зоната местообитания/ численост на видовете са се запазили по-малко от 20%</b>
<b>Висока -4</b>	Много от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата са променени така, че бъдещето развитие ще доведе до промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото в по-голямата си част ще бъде променено <b>Критерий загуба на от 20% до 80% от площта на включените в зоната местообитания/от числености на видовете</b>
<b>Средна 3</b>	Промяна на един или няколко от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до частични промени на нейния характер/композиция/атрибути. <b>Критерий загуба на от 5% до 20% от площта на включените в зоната местообитания/от числености на видовете</b>
<b>Ниска 2</b>	Слаба промяна на съществуващите елементи и условия. Промяната, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в съществуващите обстоятелства/модел. <b>Критерий загуба на от 1% до 5% от площта на включените в зоната местообитания/от числености на видовете</b>
<b>Незначителна 1</b>	Много слаба промяна в съществуващото състояние. Промяната е едва различима и се приближава до ситуация, "без промяна". <b>Критерий загуба на по-малко от 1% от включените в зоната местообитания/от числености на видовете</b>

## 12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3

Представени са в приложение към ДОСВ.

## 13. Литература

### Нормативни документи:

Закон за опазване на околната среда, Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., попр. ДВ. бр.98 от 18 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм.

ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.99 от 8 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.52 от 6 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.61 от 6 Август 2010г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., изм. ДВ. бр.42 от 3 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.62 от 14 Август 2015г., изм. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.96 от 9 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015г., доп. ДВ. бр.81 от 14 Октомври 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.12 от 3 Февруари 2017г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 19 Септември 2017г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.53 от 26 Юни 2018г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2019г., изм. ДВ. бр.36 от 3 Май 2019г., изм. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.101 от 27 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 16 Юни 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 1 Декември 2020г.

**Закон за защитените територии**, Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.98 от 12 Ноември 1999г., изм. ДВ. бр.28 от 4 Април 2000г., изм. ДВ. бр.48 от 13 Юни 2000г., доп. ДВ. бр.78 от 26 Септември 2000г., изм. ДВ. бр.23 от 1 Март 2002г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.24 от 20 Март 2007г., изм. ДВ. бр.62 от 31 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., доп. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г.

**Закон за биологичното разнообразие**, Обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.94 от 16 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.62 от 10 Август 2010г., изм. ДВ. бр.89 от 12 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 3 Август 2012г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ.

*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

бр.61 от 11 Август 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.58 от 26 Юли 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 19 Септември 2017г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.

**Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на плановете, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони** в сила от 11.09.2007 г. Приета с ПМС № 201 31.08.2007 г., Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г.

**Директива 79/409** на Съвета на Европейската икономическа общност от 2.04.1979 г. за опазване на дивите птици.

**Директива 92/43** на Съвета на ЕИО от 21.05.1992 г. за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

#### **Информационни източници:**

Бисерков, В. (Редактор), 2007. Определител на земноводните и влечугите в България. София, Зелени Балкани, 196 с.

Биоценози с естествено формираща се флора и фауна, толерантни към умерен антропогенен натиск и възможности за съществуване на уникални флористични и фаунистични елементи, Справочник, МОС, 1997 г.

Бондев, И. Растителността в България, 1991 г, София

Дефиниция за постоянни пасища и земеделски земи с висока природна стойност  
Доклад на тематична работна група 2 Национална селска мрежа октомври 2013 Г.  
<http://www.nsm.bg/sites/default/files/2-Постоянни%20пасища-доклад%20финален-17окт2013.pdf>

Георгиев Д, Материали върху хранителния спектър на видрата (*Lutra lutra* L.,1758) в България, Научнитрудове на ПУ, Trav. Sci. Univ. Plovdiv, Animalia, 2004., Том 40, Кн.6, .с. 165–172

Европейска Комисия „Документ с указания за лова съгласно Директива № 79/409/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици“

Зингстра Х., Ковачев А., Китнаес К., Цонев Р., Димова Д., Цветков П. (ред.) 2009. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие. София Technical report No 40

Костадинова И, С Дерелиев, Инструкция за оценка на защитени зони по чл.7 ал.3 във връзка с чл.6, ал1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици, Костадинова И (съст.) 1997. Орнитологично важни места в България. БЗДП, Природозащитна поредица. Книга 1, БЗДП, София, 176 с.; 2001

Мичев, Т., П. Янков. 1993. Орнитофауна. В: Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади, София, т. 1, 585-613.

Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов, 1997. Фауна на България, Aves, част II, София, Изд. „Проф. М. Дринов“, БАН, 427 с.

Нанкинов, Д и колектив. 2004. Численост на националните популации на гнездящите в България птици. Зелени Балкани, Пловдив.

Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие. Основни доклади т. 2. Програма за поддържане на биологичното разнообразие, 1993.

Застрашените животни в България, Академично издателство „проф. Марин Дринов“, София, 2000 г.



*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

Ловни птици и бозайници в България, Практическо ръководство, Издателство „Пенсофт“, 2001 г.

Орнитологично важни места в България и Natura 2000; Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица/ Книга 11

Пешев, Ц, Нанкинов, Д, Пешев, Д. Гръбначните животни в България, 2000 г, София

Попгеоргиев Г, Плачийски Д., 2006, Да опазим сухоземните костенурки в България, БДЗП, Природозащитна поредица, кн.9

Попов, Вл., К. Мишев. 1974. *Геоморфология на Българското Черноморско крайбрежие и шелф*. София, Геогр. инст. на БАН, Изд. БАН, 267 с.

Птиците на Балканския полуостров, Издателство „Петър Берон“, София, 1991 г.

Цонев Р, Димова Д, Белев Т, Хабитати, разпространение, площ и алгоритъм за картиране; Преработили: Росен Цонев и Мариус Димитров)

Численост на националните популации на гнездящите в България птици 2004 Екип „Орнитофауна“ към Работна група „Фауна“ по проект на ДЕРА НАТУРА 2000 в България

Шурулинков П, Проблемни животни; сп. Българска наука, бр.20 2009

Янков П Атлас на гнездящите птици в България; Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица/ Книга 10

AERC TAC 2003, AERC TAC's Taxonomic recommendations. Online version: [www.aerc.be](http://www.aerc.be)

Balabanov, I. P. 2007. Holocene sea-level changes of the Black Sea. In: Yanko-Hombach, V., A. S. Gilbert, N. Panin, P. M. Dolukhanov (Eds.) *The Black Sea Flood Question: Changes in Coastline, Climate and Human Settlement*. Dordrecht, Springer, The Netherlands, 711-730.

BirdLife International (2012) Species factsheet: *Botaurus stellaris*.

BirdLife International (2012) Species factsheet: *Ixobrychus minutus*

Boitani L; Francisci F, Andreoli G, Ciucci P 1997. Home range, activity and movements of a wolf pack in central Italy. – *J. Zool.* 343, 4: 803-819.

Bossard M., Feranec J., Otahel J. 2000, CORINE land cover technical guide, European Environment Agency

Collins Bird guide 2<sup>nd</sup> edition, Harper Collins Publishers Ltd, Fäth&Hässler, Värnamo  
Dolbeer, Richard A.; Woronecki, P.P.; Seamans, T. W.; Buckingham, B. N.; and Cleary, E. C., "Herring Gulls, *Larus argentatus*, Nesting on Sandusky Bay, Lake Erie, 1989" (1989). USDA National Wildlife Research Center - Staff Publications. Paper 129. [http://digitalcommons.unl.edu/icwdm\\_usdanwrc/129](http://digitalcommons.unl.edu/icwdm_usdanwrc/129)

Gradinarov, D. and Iankov, P (2009) BDZP v opazvaneto na lovnia sokol v Bulgaria [http://bspb.org/article\\_files/125905878384.pdf](http://bspb.org/article_files/125905878384.pdf),

Holyoak D, Woodcock M Nightjars and their Allies. — United States: Oxford University Press, 2001. — C. 488-502. — 848 с

Hoyo del, J., Elliott, A. and Sargatal, J. (1994) (Eds.) *Handbook of the Birds of the World (Volume2): World Vultures to Guinea fowl*. Lynx Edicions, Barcelona.

Kramer S.: Vom Aufstieg der Gebäudebrüter. In: C. Saar: *Die Wiederkehr des Wanderfalken*, in Vorbereitung

Moller (2006), Sociality, age at first reproduction and senescence: comparative analyses of birds

Meyburg, B.-U. & C. Meyburg (2009): Hohe Mortalität bei Jung- und Altvögeln: Todesursachen von Schreiadlern. *Falke* 56: 382-388.

Meyburg, B., W. Scheller, C. Meyburg. 2000. Migration and wintering of the lesser

*Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение: „Изграждане на Вилна сграда в УПИ I-034001 (ПИ № 67800.34.25 по КК на гр. Созопол), м. „Света Марина“, Община Созопол – промяна след издаване на разрешение за строеж“*

spotted eagle *Aquila pomarina*: A study by means of satellite telemetry. *Journal fur Ornithologie*, 136/4: 183-193.

Ragyov, D., Kmetova, E., Dixon, A., Franz, K., Koshev, Y. and Nedralkov, N. (2009) Saker Falcon *Falco cherrug* Reintroduction in Bulgaria: Feasibility Study. SESN. Sofia, 2009.

Strandberg R, Raymond H. G. Klaassen, Mikael Hake and Thomas Alerstam How hazardous is the Sahara Desert crossing for migratory birds? Indications from satellite tracking of raptors. *Biol. Lett.* 23 June 20 vol. 6 no. 3 297-300